

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มกราคม 2561
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มกราคม 2561
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

GOOD GOVERNANCE BASED ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN NAMON DISTRICT UNDER THE KALASIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3

PHRATHANONGSUK SUJINNO (AKANAN)

A THESIS SUBD IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE MASTER OF EDUCATION
DPEARTMTNT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
JANUARY 2018
(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

5821150511001 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
คำสำคัญ : การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล / การบริหารการศึกษา

พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน) : การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 (GOODGOVERNANCE BASEDADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN NAMON DISTRICT AFFILIATED THE KALASIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พระครูสุธีวรสาร, ปร.ด. 132 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 146 คน โดยใช้ตารางสูตรของมอร์แกน (Krejcie & Morgan,) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่า IOC ทั้งฉบับ 1.00 จำนวน 30 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธี Item-total Correlation โดยหาค่าคะแนนรายข้อสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าระหว่าง 0.61 - 0.97 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97 สถิติในที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t–test และ F–test (One-way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย พบว่า

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ

2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) บุคลากรทางการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการดูแลส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอำนวย ควรใช้หลักคุณธรรม-จริยธรรมและกฎระเบียบของครูมาใช้ในการ

บริหารงานในสถานศึกษา อย่างเป็นธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน ด้านหลักความโปร่งใส การทำงานทุกอย่างควรโปร่งใส ให้คณะบุคลากรทางการศึกษาได้รับรู้ ตรวจสอบได้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรมีการบริหารจัดการแบบเป็นรูปธรรม มีการขอคำชี้แนะจากบุคลากร ทำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาในการบริหารงาน ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาด้านต่างๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีการกำกับติดตามดูแลบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมให้คำแนะนำให้กำลังใจ ด้านหลักความคุ้มค่า ควรจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน บริหารจัดการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ควรดูแลอุปกรณ์ที่จำเป็นในโรเรียน ซ่อมแซม บำรุงรักษาตามความเหมาะสม

5821150511001 : MAGOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION ; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
KEYWORD : GOOD GOVERNANCE / EDUCATION ADMINISTRATION

PHRATHANONGSUK SUJINNO (AKANAN) : GOOD GOVERNANCE ASED ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN NAMON DISTRICT UNDER THE KALASIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3. ADVISOR : PHRAKROOSUTHEEVORASARN, Ph.D. 132 PAGES, YEAR B.E. /2561 (2018)

This study was aimsed 1) to study the good governance of the educational administration of the school in the Namon district Kalasin Province affiliated the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3, 2) to compare the Opinion of the opinion of the supporting officers in differences of sex, age and experience , and 3) to study the comments of the school directors in director in Namon district Kalasin province affiliated the Kalasin Primary Educational Service Area 3 on the good governace. The sample was 146 supporting officers in Namon district Kalasin province affiliated the Kalasin Primary Educational Service Area 3 which were chosen by Krejcie & Morgan Ejection. The data were collected by rating scale questionnaire containing 30 items of question with IOC 1.00 and item-total correlation approach rangin from .05 to 0.61 - 0.97, and with total reliability at .97. The data were analyzed by statistical analysis consisting of frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and F-test (One way ANOVA) were analyzed with the computer program.

The findings of this research were found :

1) Good governance of the school director in Namon district Kalasin affiliated the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 twas at the high level in the overall picture. When analyzing individual aspct, all aspects were at the high level that could be arranged in descending order as follws: morality, accountability, transparency, participation, value for money, and rule of law responsibility.

2) Eduational officers with differences in sex, age, and experience had not significant comment on the good governance of the school director in Namon district Kalasin province affiliated the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 almos are not different. This findings were in line with the hypothesis testing. Lastly,

3) educational officers comment on the good governance as follows. Rule of law: goverining according to the government servants' rules, Morality: practicing on duty with diligence, honesty, and good relation, Transprency: allowing the staff monitor about working, participation: requesting opinions from staff aboot administration,

Responsibility: monitoring and taking care of staff about working as well as supporting, in morality, and Value of money: maintaining school materials.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ได้เปิดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระครูสุธีวรสาร, ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์เรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ พระฟูตระกูล พุทธรกฺขิโต, ดร. และขอขอบคุณ ดร.จำปี โยธารินทร์, นายองอาจ วรวะไล ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ทุกท่านที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ อำนวยความสะดวกตลอดเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบุคคลที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและเป็นพลังสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่มีส่วนให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

1. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬา เตปิฎกำ และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 เป็นหลักโดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)

พระสุตตนัตปิฎก

ที.ปา.	(บาลี)	=	สุตฺตนฺตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวคฺคปาลิ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
องฺ.ฉกฺก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ฉักกนิบาต	(ภาษาไทย)
องฺ.สตฺตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)

พระอภิธัมปิฎก

อภิ.วิ. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก วิภังค์ (ภาษาไทย)

2. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎกำ 2500 และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 เป็นหลักการอ้างอิง พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ขุ.ธ.(บาลี) 25/321 - 322/72 หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง สุตฺตนฺตปิฎก ขุทฺทกนิกาย ธมฺมปทปาลิ ฉบับภาษาบาลีพระไตรปิฎกเล่มที่ 25 ข้อที่ 321 - 322หน้าที่ 72 ส่วนพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ ข้อ /หน้า/ เช่น ขุ.ธ. (ไทย) 25/321 - 322/133 หมายความว่า ระบุถึง สุตตันตปิฎกขุทฺทกนิกาย ธรรมบท ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ 25 ข้อที่ 321 – 322 หน้าที่ 133 เป็นต้น

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ช**
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ		**ฌ**
สารบัญ		**ญ**
สารบัญตาราง		**ฏ**
สารบัญภาพ		**ต**
บทที่		
1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
	1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
	1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	1.6 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**7**
	2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน	7
	2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลักการบริหารการศึกษา	14
	2.3 หลักธรรมาภิบาล	23
	2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	29
	2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3	**วิธีการดำเนินการวิจัย**	**34**
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
	3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	34
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
	3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	36
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	40
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**41**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5	**สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**71**
	5.1 สรุปผลการวิจัย	72
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย	74
	5.3 ข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม		**88**
ภาคผนวก		**93**
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ	94
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	98
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ	100
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	104
	ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)	120
	ภาคผนวก ฉ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	122
	ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	125
ประวัติผู้วิจัย		**132**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงข้อมูลพื้นฐานครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ	30
3.1	แสดงจำนวนบุคลากรทางการศึกษาและจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกสถานศึกษา	35
4.1	ความถี่ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	42
4.2	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม	43
4.3	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม	44
4.4	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม	45
4.5	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส	46
4.6	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม	47
4.7	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หลักความรับผิดชอบ	48
4.8	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หลักความคุ้มค่า	49
4.9	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามเพศ	50
4.10	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามเพศ	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามเพศ	51
4.12	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านนิติธรรม จำแนกตามเพศ	51
4.13	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ	51
4.14	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านคุณธรรมจำแนกตามเพศ	52
4.15	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ	52
4.16	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ	52
4.17	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ	53
4.18	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ	53
4.19	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.20	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ	54
4.21	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ	55
4.22	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ	55
4.23	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามอายุ	56
4.24	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามอายุ	56
4.25	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ	57
4.26	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านนิติธรรม จำแนกตามอายุ	57
4.27	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ	58
4.28	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.29	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ	59
4.30	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ	59
4.31	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ	60
4.32	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ	60
4.33	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ	61
4.34	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ	61
4.35	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ	62
4.36	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ	62
4.37	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.38	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขอผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	63
4.39	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	64
4.40	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	64
4.41	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	65
4.42	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	65
4.43	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใสจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	66
4.44	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	66
4.45	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	67
4.46	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.47	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	68
4.48	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	68
4.49	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	69
4.50	การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่าจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	69

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่		หน้า
1.1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	3

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีกระแสพระราชดำรัสพระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน ในวันเสาร์ที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2543 เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ที่เกี่ยวกับ การบริหาร โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติด้วยความเข้มแข็งเสียสละ และระมัดระวังให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง เป็นกลางด้วยความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่าการปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตนมีผล เกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและของประชาชนทุกคน” (กรมศุลกากร 2555 หน้า 7)

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โดยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไว้ 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งในยุทธศาสตร์ข้อที่ 6 เป็นเรื่องของการบริหารการจัดการประเทศ ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านระบบการบริหารงานและบุคลากร มีการบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 หน้า 6)

หลักธรรมาภิบาลถือเป็นหลักการบริหารงานที่สำคัญและจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา และในระดับชั้นประถมศึกษานั้น ถือเป็นการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในการที่จะสร้างประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาลให้เกิดแก่เยาวชน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งถ้าผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างต่อเนื่องและจริงจังแล้ว ย่อมจะเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการโรงเรียน แต่ในสภาพของความเป็นจริงโดยเฉพาะในยุคของโลกาภิวัตน์ที่มีข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ที่เน้นวัตถุธรรมมากกว่าคุณธรรม ก็ย่อมจะทำให้ผู้บริหารของบางโรงเรียนเปลี่ยนไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่ยึดวัตถุมากกว่าจิตใจ ย่อมจะเกิดการบกพร่องในหน้าที่หรือเกิดปัญหาในการบริหารโรงเรียน ก่อให้เกิดผลกระทบแก่เด็กและเยาวชนในอันที่จะพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องก็ย่อมได้รับผลกระทบเช่นกัน (พระสุธิศักดิ์ สุภกิจโจ (เขียวหวาน), 2554 หน้า 2)

อาจกล่าวได้ว่าทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นหลักชัยของหน่วยงาน และเป็นดวงประทีปของผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกัน แนวคิดเรื่องการบริหารที่ดีจากต่างประเทศได้

เผยแพร่เข้าสู่สังคมไทย โดยนักคิด นักวิชาการองค์กรพัฒนาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ความพยายามในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่), 2554 หน้า 1)

การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการนำหลักการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ เป็นการบริหารงานยุคใหม่ที่เน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความประพฤติชอบ การมีส่วนร่วม และกระบวนการยุติธรรม โดยยึดหลักสำคัญพื้นฐาน 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ว่ามีมากน้อยอยู่ในระดับใด และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบ การบริหารจัดการที่ดีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

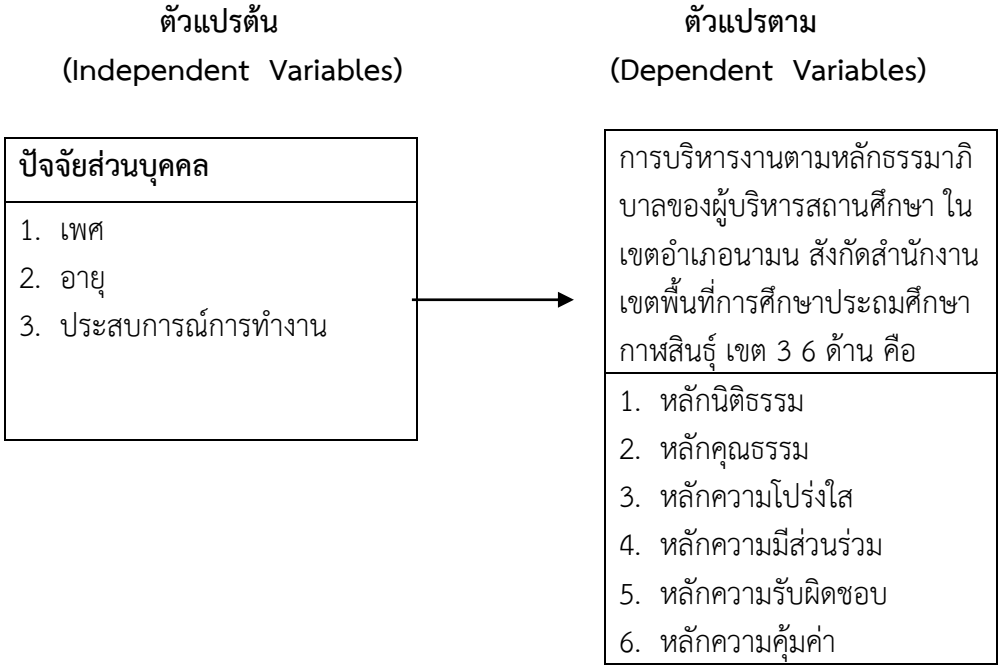
1.3.1 บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านหลักนิติธรรม 2.ด้านหลักคุณธรรม 3.ด้านหลักความโปร่งใส 4.ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5.ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6.ด้านหลักความคุ้มค่า ดังภาพประกอบที่ 1.1

ภาพประกอบที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ได้ทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.5.2 ทำให้ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์

1.5.3 ทำให้ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.5.4 สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้เป็นระบบสารสนเทศในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดหลักพื้นฐานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ 1.หลักนิติธรรม 2.หลักคุณธรรม 3.หลักความโปร่งใส 4.หลักความมีส่วนร่วม 5.หลักความรับผิดชอบ 6.หลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 หน้า 3-4)

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 235 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 18 โรงเรียน ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน เป็นกลุ่มศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ (สพป. กาฬสินธุ์ เขต 3. ออนไลน์ 2017)

1.6.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน คือ 1.ด้านหลักนิติธรรม 2.ด้านหลักคุณธรรม 3.ด้านหลักความโปร่งใส 4.ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5.ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6.ด้านหลักความคุ้มค่า

1.6.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 18 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ 2. โรงเรียนหนองหญ้าปล้อง 3. โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ 4. โรงเรียนหนองโพนสูง 5. โรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์ 6. โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง 7. โรงเรียนคำยิ่งหมีมณีเวทย์ 8. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 9. โรงเรียนเย็นสยามวิทยา 10. โรงเรียนชุมชนหลักเหลี่ยมวิทยาคม 11. โรงเรียนสังคมพัฒนา 12. โรงเรียนยิ่งสันต์วิทยา13. โรงเรียนหนองบัวนอก 14. โรงเรียนหนองบัวใน 15. โรงเรียนสงเปลือยวิทยายน 16. โรงเรียนหัวงัววิทยาคม 17. โรงเรียนดงสวางวรวิทย์ 18. โรงเรียนขวัญฤทัยพัฒนวิชช์

1.6.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่างๆ ดังนี้

การบริหารงานของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในการทำงานด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา คือ 1.การบริหารงานด้านวิชาการ 2.การบริหารงบประมาณ 3.การบริหารงานบุคคล 4.การบริหารงานทั่วไป ตลอดจนอำนวยการเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนงาน การปฏิบัติการ การนิเทศ การติดตามตรวจสอบทบทวนการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

หลักธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาลหรือ Good Governance หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร โดยหลักธรรมาภิบาลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริหาร ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรม, ความสุจริต, ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

การบริหารงานตามหลักหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การดำเนินการในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านต่าง ๆ โดยใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มีความถูกต้องเป็นธรรม สุจริตโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวิจัยครั้งนี้ถือองค์ประกอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วย หลักการสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่

ด้านหลักนิติธรรม หมายถึง ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงานโดยที่ระเบียบ และหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงาน และผู้รับบริการรวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุม และพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนด และปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด

ด้านหลักคุณธรรม หมายถึง หลักปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของ

ผู้รับบริการและยังประโยชน์ต่อสถานศึกษา การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามของหน่วยงาน ในการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการรณรงค์ให้ข้าราชการยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม โดยมีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

ด้านหลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของข้าราชการในหน่วยงาน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ด้านหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

ด้านหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาต่างๆ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจ สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการตรวจสอบจากสาธารณะ

ด้านหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้ข้าราชการมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา เขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้แก่ ข้าราชการครู ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ครูอัตราจ้าง และพนักงานราชการ

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ (1) ไม่เกิน 30 ปี (2) 31 – 40 ปี (3) 41 – 50 ปี และ (4) ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) 1-10 ปี **(**2) 11-20 ปี และ (3) ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งหัวเรื่องดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
2.3 หลักธรรมาภิบาล
2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

2.1.1 ความหมายของการบริหารงาน

การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์การซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของ การบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์การใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิต ของมนุษย์ในสังคม มีนักบริหารนักวิชาการ และนักการศึกษามากมายหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้หลายทัศนะ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546, หน้า 609) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การปกครอง เช่น การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการเช่น บริหารธุรกิจ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting thing done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ซึ่งทำให้เกิดพระสังฆรัตนะเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) (2550, หน้า 25-32) กล่าวว่า ผู้บริหารงานที่ดีจะต้องมีวิธีการบริหารงานที่จะทำให้ชนะใจลูกน้อง ธรรมะสำหรับผู้บริหารงาน คือ จะต้องมีความหนักแน่นมั่นคงและสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้ มีความสามารถในการแบ่งงานให้ลูกน้องทำตามความชำนาญของแต่ละคนและรู้จักกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารงานที่ดีจึงเป็นผู้ที่คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคลในองค์การ

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, หน้า 11) ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหาร เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการใช้ศาสตร์หรือทักษะการบริหารจัดการ ที่ผู้บริหารจะใช้ในการตัดสินใจ เพื่อค้นหาวิธีที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการมีองค์ประกอบและหลักการการดำเนินงานมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องทราบและนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจการดำเนินงานในองค์กรของตน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดกับทรัพยากรที่มีอยู่

พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, หน้า 24-25) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดาเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในอันที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าการบริหารเป็นลักษณะการทางานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ มีลักษณะการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพราะการวินิจฉัยสั่ง การเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและการเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำ วันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวองค์การใดย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม

ฟีเซีย (Fesier) และเคทล์ (Kettl) (อ้างใน สมาน นาคทัด, 2553, หน้า 11) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการจัดทำให้เกิดความสำเร็จ และเห็นว่าการบริหารเป็นการระดมให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จ

ฮอตสัน (Hodgson อ้างใน สมาน นาคทัด, 2553, หน้า 11) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่พบในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำสิ่งต่างๆ ในกระบวนการจะได้รับผลมากน้อยขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดหมาย หรืออาจกล่าวสั้นๆ ว่า การบริหารหมายถึง การที่องค์การใช้คนและวัสดุในการไปให้ถึงความต้องการที่กำหนดไว้

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานหมายถึง การดำเนินการในการทำงานด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ของสถานศึกษา คือ 1. งานวิชาการ 2. งานธุรการ การเงินและพัสดุ 3. งานบุคลากร 4. งานกิจการนักเรียน 5. งานอาคารสถานที่ และ 6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนอำนวยการเพื่อส่งเสริม และปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนงาน การปฏิบัติการการนิเทศ การติดตามตรวจสอบทบทวนการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 28-29) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นการดำเนินการเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ต้องการกระทำบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์ใดองค์กรหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ และเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหาร เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความคุ้มค่า ประหยัดเวลา เสียค่าใช้จ่ายน้อย

จากความหมายและคำจำกัดความที่นักวิชาการต่างๆ ได้กล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์โดยใช้ทรัพยากรบริหาร มาประกอบเป็นกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยปัจจัยหลัก คือ เงิน บุคคล วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

2.1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

การบริหารโดยทั่ว ๆ ไป จะมีลักษณะเป็นกระบวนวิธี หรือเป็นการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรือเป็นลำดับรายการในการบริหาร ซึ่งในการบริหารนั้น จะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะต้องทำสิ่งใดก่อนและต่อ ๆ ไปจะทำอะไร ซึ่งจัดว่าเป็นหลักเกณฑ์วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) กระบวนการบริหารจะกำหนดขอบเขต และหน้าที่ตามขั้นตอนต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน

นักวิชาการ และนักบริหารต่างประเทศตลอดจนนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2538, หน้า 42-43) องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์และจุดมุ่งหมายของมนุษย์จากแนวเดิม ซึ่งเป็นความคิดตามหลักศาสนาพราหมณ์และลัทธิอื่น ๆ พระพุทธองค์ทรงสอนว่าการยึดมั่นในตัวตน (อัตตา) ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในสังคม ทำให้คนเราคิดถึงตัวเองมากกว่าสังคม ส่วนการละตัวตน จะทำให้คนเรามีความสำนึกต่อสังคมได้มากขึ้น การละตัวตนจะต้องอาศัยการจัดระบบสังคมเสียใหม่แต่การเสนอให้เปลี่ยนแปลงสังคมย่อมติดขัดที่ผู้ปกครองซึ่งรักษาอำนาจของตนเนื่องจากตนมีฐานะที่ดีอยู่แล้ว ดังนั้นจึงได้เสนอหลักการบริหารทางพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นต้นแบบของการบริหารที่มาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ดังนี้

1) ในการบัญญัติพระวินัย มีการบัญญัติพระวินัยเพื่อใช้ปกครองสงฆ์หรือใช้เป็นหลักปฏิบัติของพระภิกษุ แต่พระวินัยนั้นเป็นพุทธบัญญัติทั้งหมด หาใช่สงฆ์หรือผู้แทนสงฆ์เป็นผู้บัญญัติอย่างที่รัฐสภาเป็นผู้บัญญัติกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยไม่ จุดประสงค์ในการบัญญัติพระวินัยก็เพื่อให้สงฆ์อยู่ร่วมกันด้วยดี พ้นจากมลทินและกิเลสต่างๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเป็นเครื่องส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ดังข้อความว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ 10 ประการ คือ เพื่อความดีแห่งสงฆ์ 1 เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ 1 เพื่อข่มผู้เก้อยาก 1 เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก 1 เพื่อป้องกันอาสวะอันจักบังเกิดในปัจจุบัน 1 เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต 1 เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส 1 เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว 1 เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม 1 เพื่อถือตามพระวินัย 1” (องฺ.ทุก. (ไทย) 20/436/110)

2) ในด้านการบริหารพระวินัยในสมัย เมื่อยังมีพระสาวกไม่มากนัก พระพุทธองค์ทรงบริหารพระศาสนาด้วยพระองค์เอง โดยมีพระสาวกที่สำคัญ เช่นพระสารีบุตร และพระมหาโมคคัลลานะ ช่วยแบ่งเบาภาระบ้างตามความจำเป็น ต่อมาเมื่อมีพระสาวกเพิ่มขึ้น และมีผู้ขอเข้าอุปสมบทในพุทธศาสนามากขึ้น ก็ได้ทรงอนุญาตให้พระสาวกให้อุปสมบทแก่ผู้เข้ามาขอบวชได้ โดยให้ผู้ขอบวชเปล่งวาจาถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ครั้นต่อมาเมื่อภิกษุเพิ่มขึ้นอีก ทรงมอบความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์ในการทำกิจกรรมทั้งปวงของพุทธศาสนา เช่นการให้บรรพชาอุปสมบท การกรานกฐิน การกำหนด

เขตสีมา การระงับอธิกรณ์เป็นต้น ซึ่งเท่ากับมอบให้สงฆ์เป็นผู้บริหารงานพระศาสนาตามระเบียบที่ได้ทรงกำหนดไว้นั่นเอง ส่วนการบริหาร คณะสงฆ์ในรูปองค์กร เช่นมหาเถรสมาคมนั้นไม่บัญญัติในพระวินัยแต่ก็ไม่ได้ขัดพระวินัยเป็นต้น

3) ด้านอธิกรณ์ของสงฆ์สถาบันตุลาการทางพระพุทธศาสนามีลักษณะบางอย่างคล้ายกับสถาบันตุลาการทางอาณาจักร มีกฎหรือระเบียบที่สังคมวางไว้เป็น บรรทัดฐานแห่งการกระทำของบุคคลในสังคม ป้องกันไม่ให้มีการกระทำหรือความประพฤติที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความสงบสุขของสังคม ฝ่ายอาณาจักมีกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง ส่วนฝ่ายพุทธจักรมีวินัยเป็นหลัก ทั้งฝ่ายอาณาจักรและพุทธจักรมีกระบวนการพิจารณาคดีหรืออธิกรณ์และมีวิธีลงโทษตามโทษานุโทษ แต่ลักษณะการลงโทษตามพระวินัยกับโทษของกฎหมายบ้านเมืองมีข้อแตกต่างกันมาก ความผิดที่ร้ายแรงบางอย่างของบรรพชิต เช่นความผิดทางเพศ สำหรับฝ่ายอาณาจักรอาจไม่ถือว่าผิด เป็นต้น

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administration) อ้างถึงในธีระรัตน์ กิจจารักษ์ (2542, หน้า 67) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือโครงการสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการ โดยกำหนดงานที่จะทำวิธีการ และวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ ไว้ล่วงหน้า

2. การแสวงหา และกำหนดตัวบุคคลและอุปกรณ์(Allocation) หมายถึง การแสวงหากำหนดตัวบุคคล และวัสดุทุกชนิดที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การเสริมกำลังบำรุง (Stimulation) หมายถึง การบำรุงขวัญ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลงานดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

4. การประสานงาน (Coordination) หมายถึง การจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะปรึกษาหารือกันเพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่น และเพื่อให้งานสัมพันธ์ไม่ขัดแย้งกัน โดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

5. การประเมินผลงาน (Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้าย เพื่อเปรียบเทียบผลงานกับผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อวางแผนใหม่สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต

เทเลอร์ (Frederick W Taylor) อ้างในธงชัย สันติวงษ์, (2543, หน้า 47-48) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สาหรับงานแต่ละอย่าง คือต้องมีการกำหนดวิธีการทางานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทางานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริงและในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่างๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด

2. ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

3. ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ควบคู่กับการพิจารณาคนงานนี้คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทางานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทางานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลิตผลสูงขึ้น

4. การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจากับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

ลูเธอร์ กูลิค (Luther Gulick) อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. (2545, หน้า 86) ได้เสนอหลักการบริหารระบบราชการที่เรียกว่า POSDCORB Model มีรายละเอียดดังนี้

1. P – Planning (การวางแผน) เป็นการคาดคะเนเหตุการณ์การต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งต้องคำนึงถึงทรัพยากรภายในองค์การ และสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้แผนที่กำหนดขึ้นมีความรอบคอบและสามารถนำไปปฏิบัติได้

2. O - Organizing (การจัดองค์การ) เป็นการจัดองค์การที่เป็นส่วนราชการโดยจัดแบ่งตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ออกเป็นกรม ฝ่าย แผนก จะพิจารณาปริมาณงานคุณภาพงานขนาดของการควบคุม และพิจารณาแบ่งสายงานหลัก และสายงานที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กันไป

3. S - Staffing (การจัดบุคคลเข้าทางาน) เป็นการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาดำรงตำแหน่งภายในองค์การ โดยพิจารณาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมให้ได้ในปริมาณที่เพียงพอจะทาให้งานสำเร็จได้

4. D -Directing (การสั่งการหรืออานวยการ) เป็นการกำกับดูแล สั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยลักษณะความเป็นผู้นา การจูงใจ ศิลปะการปกครองคน และการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. Co - Coordinating (การประสานงาน) เป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกฝ่าย ทั้งในระดับสูงกว่าต่ำกว่าและการสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

6. R - Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารระดับต่างๆ โดยมีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นลายลักษณ์อักษร

7. B - Budgeting (การงบประมาณ) เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานโดยใช้วงจรงบประมาณ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ การเตรียมขออนุมัติงบประมาณ การเสนอให้ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นชอบ การดำเนินงานตามงบประมาณ การตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่เสนอขอไว้

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต (2546, หน้า 211-212) ได้กล่าวถึง คุณธรรมที่นักบริหารพึงมี คือ อปริหานิยธรรม 7 (อง.สตตก. (ไทย) 23/10/18.22)ของกษัตริย์วัชชี หรือ วัชชีอปริหานิยธรรม 7 ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง

1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำข้อนี้แปลอีกอย่างหนึ่งว่า: พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย

3. ไม่บัญญัติสิ่งที่มิได้บัญญัติไว้(อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ (ตามหลักการเดิม) ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม

4. ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชีเคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง

5. บรรดากุลสตรีกุลกุมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรือฉุดคร่าขืนใจ

6. เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดถึงอนุสาวรีย์ต่างๆ) ของวัชชี (ประจำชาติ) ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอก ไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลีที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป

7. จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่าขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังมิได้มา พึงมาสู่แว่นแคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแว่นแคว้นโดยผาสุก

อปริหานิยธรรม 7 ประการนี้ พระพุทธเจ้าตรัสแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรม ซึ่งรัฐคู่อริยอมรับว่าเมื่อชาววัชชียังปฏิบัติตามหลักธรรมนี้ จะเอาชนะด้วยการรบไม่ได้ นอกจากจะใช้การเกลี้ยกล่อมหรือยุแยกให้แตกสามัคคี

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 3-5) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

1. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารทีดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

2. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

3. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

4. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

5. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 44-45) ได้กล่าวถึง นักบริหารแบบธรรมาธิปไตยควรยึดหลักธรรมในการบริหารที่เรียกว่าพละ 4 ประการ (อง.นวก.(ไทย) 23/5/772) คือ

1) ปัญญาพละ กำลังความรู้หรือความฉลาด
2) วิริยพละ กำลังแห่งความเพียร
3) อนวัชชพละ กำลังการงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต
4) สังคหพละ กำลังการสงเคราะห์หรือมนุษย์สัมพันธ์

พละหรือกำลังแห่งคุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ ช่วยทำให้นักบริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักบริหารจะสามารถวางแผน จัดองค์การ แต่งตั้งบุคลากร อำนวยการ และควบคุมได้ดีต้องมีความฉลาด ขยัน สุจริต และมนุษย์สัมพันธ์ ยิ่งเขามีคุณธรรมทั้ง 4 ข้อนี้เพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ตรงกันข้ามถ้าใครคนใดขาดคุณธรรมทั้ง 4 ประการ แม้เพียงบางข้อ เขาก็เป็นนักบริหารที่ดีไม่ได้

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2549, หน้า 9) ได้กล่าวถึงแนวคิดของฟาโย (Henry Fayol) นักวิชาการเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส ผู้เป็นต้นกำเนิดในการเสนอองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารแบบกระบวนการ 5 ประการ ที่เรียกว่า POCCC ไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต
2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและระบุหน้าที่โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุคน และเงิน
3. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง กล่าวคือ การยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้
4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ
5. การควบคุม (Controlling) การติดตามการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สาหรับตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งที่เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยนทรัพยากรมาใช้ให้ประหยัด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนั้นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารเป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับขั้นตอน เป็นระบบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารงาน หมายถึง วิธีการที่ทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมี การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาการ

ประสานงาน การควบคุม ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับขั้นตอน เป็นระบบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา มีนักวิชาการได้เสนอความหมายไว้ต่างๆ ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 25) ให้ความเห็นว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม สู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

Santisook: (2552, บทความ) ให้ความหมายว่า “การบริหารการศึกษา” ว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สัมมา รธนิธย์ (2553, หน้า 93) ให้ความเห็นว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการ ควบคุม และจัดการ เพื่อใช้ทัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่ามีประสิทธิภาพโดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจโจ (เขียวหวาน) (2554, หน้า 22) ให้ความเห็นว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมของการศึกษาที่เกิดขึ้นจากบุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยอาศัยวิธีการจัดองค์การ การสังการ การอำนวยการความสะดวก และปรับปรุง เพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถและคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 25) ให้ความเห็นว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงาม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้าสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่าต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประทีปธรรม (2557, บทความ) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา อาจพิจารณาว่าเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่ง หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ให้มีความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยมหรือคุณธรรม เป็นสมาชิกที่ดี (ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ) มีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในระบบ – นอกระบบโรงเรียน

พรประเสริฐ ภูอุไร (2558, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญถือเป็นกระบวนการหลักที่ผู้บริหารต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิควิธีการต่างๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ นำมาใช้ในการบริหารองค์การ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาและของสังคมที่วางไว้

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 30) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีการดำเนินกิจกรรมทั้งงานวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

จากความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาหมายถึง กิจกรรมของการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรหลายๆ คนร่วมมือกันดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกด้าน โดยอาศัยวิธีการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและปรับปรุงเพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2.2 หลักการบริหารการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, (2545. 33–38) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 การวัดผล การประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

1.7 การนิเทศการศึกษา

1.8 การแนะแนวการศึกษา

1.9 การพัฒนาระบบกระประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารเงิน

2.6 การบริหารบัญชี

2.7 การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน

3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.4 การประสานและการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.5 การจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์การ

4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป

4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.9 การจัดทำสำมโนนักเรียน

4.10 การรับนักเรียน

4.11 การส่งเสริมและการประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.12 การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน

4.13 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.14 การส่งเสริมสนับสนุนแลประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถานบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.15 การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน

4.16 งานบริการสาธารณะ

4.17 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น__

กระทรวงศึกษาธิการ, (2546, หน้า 1) การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนาหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าวได้แก่หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดาเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาการดาเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไปและเป้าหมายในการจัด

การศึกษา คือทาให้ผู้เรียนเป็นคนดีเก่ง และมีความสุข ดังมีรายละเอียดแนวคิดของธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดาเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดาเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและนักศึกษาทางการศึกษาได้รับการพัฒนามีความรู้ความสามารถมีขวัญกาลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ บริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆบรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอานวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, หน้า 32) ได้ระบุขอบข่ายและภาระกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา มี 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป

2.2.3 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการและนักบริหารหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคล้ายคลึงกัน ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548, หน้า 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

kesrin singdaeng (2552, บทความ) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลายส่วนนั้น น่าจะเปรียบได้กับ “ ผู้บริหารมืออาชีพ ” จึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่จะทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาแห่งนั้น

เวียงชัย นิลดวงดี 1 ชายเวียง นิลดวง 2 (2553, บทความ) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ตำแหน่งซึ่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษา โดยมีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมดูแล และการนิเทศงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ การปกครอง ธุรการหรือบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์กับชุมชนและปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2557, บทความ) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก ได้บัญญัติไว้ 2 ความหมาย คือ

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 31) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลากรวิชาชีพซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาโดยใช้ทั้งความรู้ความสามารถ คุณธรรม และภาวะผู้นำ ดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

จากความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผู้ที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ดำเนินงานในองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่บริหารจัดการให้สถาบันดำเนินงานไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

2.2.4 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540, หน้า 4) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารอย่างมาก เพราะสถานศึกษาเป็นระบบของระบบการศึกษาและระบบสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาโรงเรียน ซึ่งจะประกอบด้วย ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ยากลำบาก เป็นงานที่สำคัญและท้าทายความสามารถของบุคคล ผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องรู้ต้องตระหนัก และมีความรู้ความสามารถอย่างดีในบทบาทภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของงานในตำแหน่งนี้ ยิ่งไปกว่านั้นยังต้องเข้าใจพลังทางสังคมต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอีกด้วย ความพยายามที่จะรวบรวมเอาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และมโนทัศน์ในเรื่องบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร สถานศึกษา สรุปได้เป็นบทบาทหลัก 6 ประการ คือ

1. เป็นผู้จัดการของโรงเรียน
2. เป็นผู้นำทางการสอน
3. เป็นผู้มีวินัยที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียนจะถือเอาเป็นแบบอย่างได้
4. เป็นผู้อำนวยประโยชน์ให้เกิดมนุษย์สัมพันธ์อันพึงประสงค์ในโรงเรียน
5. เป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
6. เป็นคนกลางไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งต่างๆ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, (2545, หน้า 23 – 30) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของครูและนักเรียน
2. เป็นผู้นำในการบริหาร โดยยึดแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. เป็นผู้นำด้านการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้
4. เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ
5. เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชน
6. เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตย โดยร่วมกันทำงานเป็นทีมและส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน
7. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา และเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในทางสร้างสรรค์
8. เป็นผู้นำในการบริหารคุณภพ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ
9. เป็นผู้สร้างขวัญ และกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
10. เป็นผู้นำในการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Blogspot (2009, p.30) กล่าวไว้ในบทความของเขาไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษามีภารกิจขอบข่ายและการจัดการศึกษาตามโครงสร้างสายงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่ และเป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติ ในภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจงานในการบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสานความร่วมมือกับครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ จัดภารกิจงานให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การวิจัย การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ เป็นภารกิจงานในการบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้ครอบคลุมการเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ บริหารงานการเงินบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ การตรวจสอบติดตามและระเมินผล

3. การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจงานในการบริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ ความก้าวหน้างานในอาชีพ จัดภารกิจให้ครอบคลุม การวางแผนอัตรากำลัง การบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ราชการ ตลอดจนวินัยและการรักษาวินัย

4. การบริหารทั่วไป เป็นภารกิจงานในการบริหารงานทั่วไป เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กรให้บรรลุผลตามมาตรฐาน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดภารกิจงานให้ครอบคลุม งานสำนักงาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เครือข่ายการศึกษา งานอาคารสถานที่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การจัดระบบควบคุมภายในและประสานงานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

สุภา ทองเจริญ (2555, บทความ) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้น ส่งเสริมให้การบริหารงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารประสบผลสำเร็จ ซึ่งบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. เป็นผู้นำในการบริหาร ยึดแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. เป็นผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
4. เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ
5. เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชน
6. เป็นผู้นำในการบริหารงานแบบประชาธิปไตย โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน
7. เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์
8. เป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพ โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ลงมือทำและรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

9. เป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

10. เป็นผู้นำในการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556 หน้า 39) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความพยายามที่จะทำให้ตนมีสมรรถนะในแต่ละบทบาทอย่างแท้จริง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามบทบาทได้อย่างมีผลดีในสถานการณ์ต่าง

วาสนา เต่าพาล (2559, วารสาร) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ดังนั้นจำเป็นต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐาน เกี่ยวกบบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 9 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ (2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (4) การประสานความสัมพันธ์ (5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร (6) การประเมินผล (7) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (8) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (9) การส่งเสริมเทคโนโลยี

สรุปได้ว่า การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ยากลำบาก เป็นงานที่สำคัญและท้าทายความสามารถของบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความพยายามที่จะทำให้ตนมีสมรรถนะในแต่ละบทบาทอย่างแท้จริง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามบทบาทได้อย่างมีผลดีในสถานการณ์ต่างๆ และมีความรู้ความสามารถอย่างดีในบทบาทภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอีกด้วย

2.2.5 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหาร เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้คุณลักษณะของผู้บริหารที่สามารถจะปฏิบัติให้ได้รับผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพนั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาค้นคว้าและรายงานไว้ดังนี้

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2546, หน้า 211-212) ได้กล่าวถึง คุณธรรมที่นักบริหารพึงมี คือ อปริหานิยธรรม 7 (อง.สตตก. (ไทย) 23/10/18) ของกษัตริย์วัชชี หรือ วัชชีอปริหานิยธรรม 7 ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง

1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ข้อนี้แปลอีกอย่างหนึ่งว่า: พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย

3) ไม่บัญญัติสิ่งที่มิได้บัญญัติไว้(อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ (ตามหลักการเดิม) ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม

4) ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชีเคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง

5) บรรดากุลสตรีกุลกุมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรือฉุดคร่าขืนใจ

6) เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดถึงอนุสาวรีย์ต่างๆ) ของวัชชี (ประจำชาติ) ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอก ไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลีที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป

7) จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่าขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังมิได้มา พึงมาสู่แว่นแคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแว่นแคว้นโดยผาสุก

อปริหานิยธรรม 7 ประการนี้ พระพุทธเจ้าตรัสแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรม ซึ่งรัฐคู่อริยอมรับว่าเมื่อชาววัชชียังปฏิบัติตามหลักธรรมนี้ จะเอาชนะด้วยการรบไม่ได้ นอกจากจะใช้การเกลี้ยกล่อมหรือยุแยกให้แตกสามัคคี

เฉลิมชัย สมท่า (2547, หน้า 9) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ มีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่นๆ ของบุคคลในกลุ่ม และสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ คุณสมบัติด้านนี้ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ คือ มีความร่าเริงแจ่มใสและอดทน สามารถตัดสินใจและชักจูงใจคน มีความรับผิดชอบฉลาดและไหวพริบดี มีความอุตสาหะ วิริยะ มีความเสียสละ มีบุคลิกภาพและมีความเป็นประชาธิปไตย

2. มีความรู้และประสบการณ์ (Knowledge and experience) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับงานในอาชีพของผู้บริหารโดยเฉพาะเช่นมีความรู้ และประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน และรู้เท่าทันเหตุการณ์

3. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี (Human relationship) ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลลักษณะที่สำคัญๆ คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เปิดเผยและเป็นกันเอง

4. มีคุณธรรมสูง (Virtue) คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี และมีศีลธรรม มีสุขภาพดี (Healthy) คือมีสุขภาพกาย (Physical health) และมีสุขภาพจิตดี (Mentalhealth) สุขภาพจะเป็นเครื่องเสริมการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและสม่ำเสมอ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 38–39**)** ได้กล่าวไว้ว่า นักบริหารจะทำหน้าที่สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ถ้ามีคุณลักษณะ 3 ประการ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทุติยปาปณิกสูตร ดังนี้

1. จักขุมา หมายถึง มีปัญญามองการณ์ไกล เช่น ถ้าเป็นพ่อค้าหรือนักบริหารธุรกิจต้องรู้ว่าสิ้นค้าไหนได้ราคาถูก แล้วนำไปขายที่ไหนจึงจะได้ราคาแพง ในสมัยนี้ต้องรู้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือจะตก ถ้าเป็นนักบริหารทั่วไปต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คนคุณลักษณะข้อแรกนี้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conceptual Skill หรือ ความชำนาญในการใช้ความคิด

2. วิธูโร หมายถึง การจัดธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น พ่อค้าเพชรต้องดูออกว่าเป็นเพชรแท้ หรือเพชรเทียม แพทย์หัวหน้าคณะผ่าตัดต้องเชี่ยวชาญการผ่าตัดคุณลักษณะที่สองนี้ตรงกับคำว่าTechnical Skill คือ ความชำนาญด้านเทคนิค

3. นิสสยสัมปันโน หมายถึง พึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดีเช่น พ่อค้าเดินทางไปค้าขายต่างเมืองก็มีเพื่อนพ่อค้าในเมืองนั้นๆ ให้ที่พักอาศัยหรือให้กู้ยืมเงินเพราะมีเครดิตดี นักบริหารที่ดีต้องผูกใจคนไว้ได้ คุณลักษณะที่สามนี้สำคัญมาก “นกไม่มีขนคนไม่มีเพื่อน ขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้” ข้อนี้ตรงกับคำว่า Human Relation Skill คือ ความชำนาญด้านมนุษย์สัมพันธ์

พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, หน้า40) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะเด่นด้านความเป็นผู้นาในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้นาด้านการจัดระบบ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและชุมชน ด้านพัฒนาตนเองผสมผสานกัน เพื่อบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ได้ตลอดเวลา มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน พัฒนาตน พัฒนาคน พัฒนางาน ให้ทันเหตุการณ์และทันสมัย มีอุดมการณ์ มีความเสียสละ และเป็นประชาธิปไตย

สมสิทธิ์ มีแสงนิล (2556, บทความ) ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติผู้บริหารที่ดี ควรมีลักษณะ 10 ประการ ดังนี้ 1.มีภาวะผู้นำ 2.มีเมตตาธรรม 3.ต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความถูกต้อง 4.เป็นนักคิด นักวิเคราะห์ 5.มีการสร้างวิสัยทัศน์ 6.มีทักษะหลายด้าน 7.รอบรู้และมีข้อมูลที่ทันสมัย 8.รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ทันสมัย 9.กล้าตัดสินใจ 10.มียุทธวิธีและเทคนิค

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่าผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษย์สัมพันธ์ดี ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ นักบริหารต้องสามารถวางแผนและฉลาดในการใช้คน มีปัญญามองการณ์ไกล พึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ มีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่นๆ ของบุคคลในกลุ่ม และสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ได้ตลอดเวลามีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่สง่างาม และจะนำพาองค์การคือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.3 หลักธรรมาภิบาล

2.3.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

คำว่า Good Governance เริ่มนำมาใช้กันเมื่อ ช่วงต้น พ.ศ. 2523 ซึ่งในช่วงนั้นนักวิชาการส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องกันว่า แนวทางการบริหารภาครัฐที่เป็นนอยู่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนไปตลอดเวลา และมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูป และปรับปรุงรูปแบบการปกครองใหม่ ในช่วงเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ธนาคารโลก (WorldBank) และกองทุนนานาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุน และพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดีที่เรียกกันทั่วไปว่า GoodGovernance หรือ ธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล เป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤต คือ **ธรรม** กับ **อภิบาล** ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้คำนิยามไว้ดังนี้

ธรรม : คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความถูกต้อง ความยุติธรรม กฎ กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งทั้งหลาย สิ่งของ

อภิบาล : บำรุงรักษา ปกครอง ปกป้อง หรือคุ้มครอง

ดังนั้น **ธรรมาภิบาล** จึงมีความหมายตามนัยนี้ว่า วิถีการปกครองที่ไปสู่ความดีงามที่ยั่งยืน อันได้แก่ความรุ่งเรืองและความผาสุกของปวงชนทั้งปวง”

เนื่องจากมีผู้ให้คำนิยามและความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาลไว้มากรวมทั้งองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศ และระดับโลกได้นำไปใช้มากมาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมคำนิยามที่องค์กรหลักและนักวิชาการที่สำคัญ ที่มีบทบาทและมีชื่อเสียงในการส่งเสริมธรรมาภิบาลได้ให้ความหมายไว้เช่น

อมรา พงศาพิชญ์และนิตยา ภัทรลีรตะพันธ์, (2541. หน้า 27) ได้กล่าวไว้ว่า โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Program : UNDP) ซึ่งเป็นหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติเกือบ 20 แห่ง ซึ่งมีโครงการในประเทศไทย รวมเป็นทีมงานองค์การสหประชาชาติในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาพัฒนาประเทศไทย โดยเสริมสร้างแนวคิดเชิงนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา ได้ให้นิยามความหมายของ Good Governance หรือ ธรรมาภิบาล ว่า คือการใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินภารกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศในทุกระดับโดยมีกลไกกระบวนการสถาบันซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมความแตกต่างโดยผ่านกลไกกระบวนการและสถาบันเหล่านั้น

บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี้, (2544 หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า ธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้ความหมายของ Good Governance ว่าหมายถึงการกำหนดกลไกอำนาจของภาครัฐ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนา การดำเนินงาน การกำหนดนโยบาย ที่ประชาชนสามารถรับทราบและเข้าใจได้มีลักษณะที่เปิดเผยและเป็นนโยบายที่มีประโยชน์เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรมปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แห่งสาธารณชน สำหรับองค์กรความรวมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JIGA) กล่าวถึงธรรมาภิบาลว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน พึ่งพาตนเองได้และมีความยุติธรรมทางสังคม

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2541. หน้า 2) ได้ให้ความหมายว่า “ธรรมาภิบาล” เป็นแนวทางการบริหารที่มีความโดดเด่นมากที่สุดในวงการวิชาการปัจจุบันที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่เกื้อหนุนสังคมประชาธิปไตย คำว่า ธรรมาภิบาล ได้อธิบายว่า ธรรมาภิบาลเป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นมาจากคำว่า “ธรรม” ซึ่งแปลว่า ความดี หรือกฎเกณฑ์ ส่วนคำว่า “อภิบาล” แปลว่า บำรุงรักษาปกครอง เมื่อรวมกันก็เป็น “ธรรมาภิบาล” ซึ่งมีความหมายเดียวกับคำว่า Good Governance และยังมีคำศัพท์ต่างๆ ที่สื่อความหมายในลักษณะเดียวกับธรรมาภิบาล เช่น ธรรมรัฐ สุประศาสนการประชารัฐ การปกครองที่ดี การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ธรรมราษฎร์ การกำกับดูแลที่ดีรัฐาภิบาล การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี บรรษัทภิบาล รวมทั้งศัพท์อื่นๆ เอกชนนิยมใช้ “หลักการบริหารจัดการที่ดี”

สถาบันพระปกเกล้า, (2544, หน้า 6) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นแนวคิดที่ใช้ในสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยเป็นคำที่อยู่รวมกับกลุ่มคำประชาธิปไตย ประชาสังคมการมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิมนุษยชนและกาพัฒนาที่ยั่งยืน ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา กลุ่มคำดังกล่าว

นี้มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปองค์กรของรัฐ นักรัฐประศาสนศาสตร์ส่วนหนึ่งมองว่า ธรรมาภิบาลเป็นมิติใหม่ที่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบ สามารถประเมินผลงานได้อย่างชัดเจน และมีการแข่งขันเพื่อการจัดการการบริการที่ดีขึ้น

นอกจากองค์กรต่าง ๆ แล้ว ยังมีบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล หลายท่าน ได้ให้อธิบายความหมายของคำว่า “ธรรมาภิบาล” ดังเช่น

ประเวศ วะสี (2550, เว็บไวต์) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง ตามวิถีทางธรรมาธิปไตย เป็นการปกครองบ้านเมืองที่มีความเป็นธรรมมีกฎเกณฑ์ที่ดีในการบำรุงรักษาบ้านเมือง และสังคมให้มีการพัฒนาครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม รวมทั้งมีการจัดระบบองค์กรและกลไกต่าง ๆ ในส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ตลอดจน องค์กรอิสระ(Independent Organization) องค์กรเอกชน กลุ่มชมรมและสมาคมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (Civil Society)ดังนั้น ธรรมาภิบาล จึงเป็นแนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม

Senate (2556, เว็บไซต์) กล่าวว่า “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งรู้จักกันในนาม “Good Governance” นั้น เป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสงบสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน แต่หากพิจารณาตามความหมายที่ทางสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ หรือ TDRI ได้ให้ความหมายไว้พบว่า “ธรรมาภิบาล” มาจากคำว่า “ธรรม” (แปลว่า คุณความดี) รวมกับคำว่า “อภิ” (แปลว่า ยิ่ง) และคำว่า “บาล” (แปลว่า ปกครองหรือเลี้ยงดู) ดังนั้นคำว่า “ธรรมาภิบาล” จึงหมายถึง การบริหารหรือการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม และมีคุณความดีอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Good governance”

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาลหรือ Good Governance หมายถึง การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 10) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดีงาม โดยเป็นเรื่องของการพัฒนา และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ โดยส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล ตัดสินใจ การตรวจสอบลดการทุจริตคอร์รัปชั่นลง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกภาคทุกฝ่ายในสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร โดยหลักธรรมาภิบาลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริหาร ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรม, ความสุจริต, ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

2.3.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี, (2542, หน้า 3 – 4) การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดหลักพื้นฐานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542, หนา 17-18) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า สำหรับประเทศไทยนั้นเริ่มใช้คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือที่บางท่านเรียกว่า ธรรมรัฐ กันแพรหลายภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และหลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทั้งนี้ เนื่องมาจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจำนวน 17.2 พันล้านดอลลารสหรัฐ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง“Good Governance” ขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งแสดงโดยปริยายว่า ทั้งรัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี หรืออธรรมาภิบาล (Bad Governance) ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (1) ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยมีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of law) ได้แก การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม (Morality) ได้แก การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแกสังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก การสร้างความไววางใจซึ่งกันและกันของ

คนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชนอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แกการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไมว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การไตสวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใสใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแกปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า (Utility) ได้แก การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชนสูงสุดแกสวนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณยั่งยืน”

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารที่ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจภาคเอกชน และภาคประชาชนได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ในการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมให้มีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมาย การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีส่วนรับผิดชอบในระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคม

สำนักงาน ก.พ. (2556. เว็บไซต์) ได้กำหนดไว้โดยได้เสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า หลักธรรมาภิบาลนั้นประกอบด้วย 6 หลักการคือ 1. หลักคุณธรรม 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า และได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้างกล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 5) ได้ให้มายความว่า หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน โดยที่ระเบียบ และหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงาน และผู้รับบริการรวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุม และพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนด และปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด

หลักคุณธรรม หมายถึง หลักปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของผู้รับบริการและยังประโยชน์ต่อสถานศึกษา การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามของหน่วยงาน ในการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการรณรงค์ให้ข้าราชการยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม โดยมีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของข้าราชการในหน่วยงาน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาต่างๆ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจ สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการตรวจสอบจากสาธารณะ

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์ ใช้ของอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 5-6) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแนวคิดที่เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความประพฤติชอบ การมีส่วนร่วม และกระบวนการยุติธรรม อันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว จำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้หลักทางราชการ นำกฎระเบียบต่างๆ เช่นการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายไต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐการยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตว์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวน การประชาพิจารณ์ การแสดงมติหรืออื่นๆ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนช่วยในการพัฒนาปรับปรุงงานที่กำลังดำเนินการ หรือวางแผนการดำเนินงานในอนาคต โดยประเมินผลการปรับปรุงการบริหารงาน ให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2545 มาใช้ในการศึกษาวิจัยการบริหารงานในสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังที่กล่าวมาข้างต้น

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

ประวัติความเป็นมาของอำเภอนามน

เมื่ออดีต บ้านนามน เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ซึ่งมีราษฎรอพยพมาจากท้องที่อำเภอใกล้เคียงเพื่อจับจองบุกเบิกพื้นที่เป็นที่ทำกิน เพราะพื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำไร่ทำนา โดยการปลูกเพิงเถียงนา เพื่อเฝ้าพืชผลทางการเกษตร ครั้นมีที่นาจำนวนมากขึ้น จึงขยายออกไป มีลักษณะพื้นที่เป็นมนรี จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านนามน” ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2515 นายฝั่น สุวรรณเรือง สมาชิกสภาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เสนอไปยัง กระทรวงกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอแยกพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลนามน ตำบลยอดแกง และตำบลสงเปลือย ออกจากอำเภอเมืองกาฬสินธุ์และขอจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ต่อมากระทรวงมหาดไทย ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศจัดตั้งเป็น กิ่งอำเภอนามน เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2516 และต่อมาได้ยกฐานะเป็น อำเภอนามน เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2531 ปัจจุบัน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนทั้งสิ้น 21 แห่ง แยกเป็น โรงเรียนสังกัด สพป. กาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 18 แห่ง โรงเรียนสังกัด สพม.ที่ 24 จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 แห่ง (ประวัติอำเภอนามน ออนไลน์ 2560.)

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลพื้นฐานบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามเพศ รวมทั้งหมด 18 แห่ง มีจำนวนประชากรบุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ้น 235 คน ดังนี้

ที่	ชื่อโรงเรียน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1	โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์	11	11	22
2	โรงเรียนหนองหญ้าปล้อง	6	14	20
3	โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์	2	3	5
4	โรงเรียนหนองโพนสูง	3	2	5
5	โรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์	7	15	22
6	โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง	9	13	22
7	โรงเรียนคำยิ่งหมีมณีเวทย์	4	2	6
8	โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	4	4	8
9	โรงเรียนเย็นสยามวิทยา	2	5	7
10	โรงเรียนชุมชนหลักเหลี่ยมวิทยาคม	4	6	10
11	โรงเรียนสังคมพัฒนา	6	7	13
12	โรงเรียนยิ่งสันต์วิทยา	7	7	14
13	โรงเรียนหนองบัวนอก	5	3	8
14	โรงเรียนหนองบัวใน	11	7	18
15	โรงเรียนสงเปลือยวิทยายน	16	10	26
16	โรงเรียนหัวงัววิทยาคม	4	3	7
17	โรงเรียนดงสวางวรวิทย์	1	2	3
18	โรงเรียนขวัญฤทัยพัฒนวิชช์	8	11	19
	รวมทั้งหมด	110	125	235

(สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3. ออนไลน์ 2017)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รินทร์รดี พิทักษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า 1. ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย 2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในความคิดเห็นของครู พบว่า 2.1 ครูเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรม การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วน

ร่วมและหลักความรับผิดชอบสูงกว่าครูที่ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2.3 ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01

พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า บุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ จำ แนกตามบุคลากรที่มีเพศต่างกัน ที่มีอายุต่างกัน มีตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์การทางานต่างกัน และมีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้านจึงปฏิเสธสมติฐานที่ตั้ง ไว้ศึกษาปัญหาอุปสรรค์ และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารไม่ควรเลือกใช้งาน เลือกปฏิบัติในแต่ละบุคคล ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยหลักเหตุผล ด้านหลักคุณธรรมควรยกเลิกระบบอุปถัมภ์และพิจารณาตามผลงานและความสามารถ หลักความโปร่งใส ควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอรัปชั่น ด้านหลักมีส่วนร่วม ควรให้บุคลากรหรือข้าราชการมีส่วนร่วมในการเลื่อนตำแหน่งกับผู้บังคับบัญชาด้านหลักความรับผิดชอบ ควรที่จะมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ควรช่วยกันรับผิดชอบทรัพย์สินของหน่วยงาน ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรยึดหลักการบริหารธรรมาภิบาลอยู่เสมอ การปฏิบัติงานควรยึดหลักความไม่ประมาทเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า 1. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักนิติธรรมตามลำดับ

อัญชสา ณิชากรวงศ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1” พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรของธรรมาภิบาลในแต่ละด้านรวมกันได้ทั้งหมด 40 ตัวแปร โดยค่ามัธยฐานของแต่ละองค์ประกอบมีค่า 3.5 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่า 1.50 ลงมา ปนัดดา จิตคง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียน

มัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูมีทัศนะต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับดี 2 ด้าน คือด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักคุณธรรม ระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในด้าน เพศ, อายุ, ตำแหน่งปัจจุบัน, และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ยุทธนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวม อยู่ในระดับมาก ตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา พบว่า 1) ข้าราชการครู ที่มีประสบการณ์ทางานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยที่ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ข้าราชการครูที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จุตติมา ชำนาญเพชร (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยใช้หลักความคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมาคือหลักนิติธรรม และน้อยที่สุดคือหลักการมีส่วนร่วม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการประเมินผลใช้หลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการวางแผนใช้หลักความคุ้มค่า และน้อยที่สุดคือการนำแผนสู่การปฏิบัติโดยใช้หลักความคุ้มค่า

ณัฐธิดา พวงเขียว (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนวัดช่องลม สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนวัดช่องลม สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

พระปลัดไพรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสานักการศึกษา สำนักงาน

เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักนิติธรรม ตามลาดับ

ฉัตรชัย นาดี (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านหลักคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน 4 งานของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกด้าน

รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า 1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักคุณธรรมอยู่ใน ลำดับแรกรองลงมาคือ หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วมส่วนหลัก ความคุ้มค่า อยู่ในลำดับสุดท้าย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ถ้าองค์กรหรือหน่วยงานใดบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลแล้ว องค์กรหรือหน่วยงานนั้นจะเป็นองค์กรที่ดีมีแต่ความบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อทำการประยุกต์ใช้กับสถานศึกษามีด้านที่ต้องพิจารณาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้งหมด 18 แห่ง ซึ่งมีจำนวนประชากรบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 235 คน (สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3. ออนไลน์ 2017)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรทั้งหมด 235 คน โดยการเปิดตารางของมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610.) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 146 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบไม่ทดแทน โดยการนำรายชื่อโรงเรียนทั้งหมด มาทำเป็นสลากแล้วทำการจับสลากให้ได้ประชากรเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

ตัวอย่างการคำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละสถานศึกษา เช่น โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ มีจำนวนบุคลากรทางการศึกษา 22 เลือกสุ่มในสัดส่วน 146 คน จากทั้งหมด 235 คน เทียบสัดส่วนของบัญญัติไตรยางศ์ ได้ดังนี้

เช่น บุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 235 คน สุ่มเลือกมา 146 คน

ถ้าบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 1 คน สุ่มเลือกมา $\frac{146}{235}$ คน

ถ้าบุคลากรทางการศึกษา 22 คน สุ่มเลือกมา $\frac{146}{235}\times22 = 13.66 = 14$ คน

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ เท่ากับ 14 คน ดังปรากฏตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนบุคลากรทางการศึกษาและจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกสถานศึกษา

ที่	ชื่อสถานศึกษา	บุคลากรทางการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์	22	$\frac{146}{235}\times22 = 13.66 = 14$
2	โรงเรียนหนองหญ้าปล้อง	20	$\frac{146}{235}\times20 = 12.42 = 12$
3	โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์	5	$\frac{146}{235}\times5 = 3.10 = 3$
4	โรงเรียนหนองโพนสูง	5	$\frac{146}{235}\times5 = 3.10 = 3$
5	โรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์	22	$\frac{146}{235}\times22 = 13.66 = 14$
6	โรงเรียนบ้านโนนเที่ยง	22	$\frac{146}{235}\times22 = 13.66 = 14$
7	โรงเรียนคำยิ่งหมีมณีเวทย์	6	$\frac{146}{235}\times6 = 3.72 = 4$
8	โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	8	$\frac{146}{235}\times8 = 4.97 = 5$
9	โรงเรียนเย็นสยามวิทยา	7	$\frac{146}{235}\times7 = 4.43 = 4$
10	โรงเรียนชุมชนหลักเหลี่ยมวิทยาคม	10	$\frac{146}{235}\times10 = 6.21 = 6$
11	โรงเรียนสังคมพัฒนา	13	$\frac{146}{235}\times13 = 8.07 = 8$
12	โรงเรียนยิ่งสันต์วิทยา	14	$\frac{146}{235}\times14 = 8.69 = 9$
13	โรงเรียนหนองบัวนอก	8	$\frac{146}{235}\times8 = 4.97 = 5$
14	โรงเรียนหนองบัวใน	18	$\frac{146}{235}\times18 = 11.18 = 11$
15	โรงเรียนสงเปลือยวิทยายน	26	$\frac{146}{235}\times26 = 16.15 = 16$
16	โรงเรียนหัวงัววิทยาคม	7	$\frac{146}{235}\times7 = 4.34 = 4$

ที่	ชื่อสถานศึกษา	บุคลากรทางการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
17	โรงเรียนดงสวางวรวิทย์	3	$\frac{146}{235}$ ×3 = 1.86 = 2
18	โรงเรียนขวัญฤทัยพัฒนวิชช์	19	$\frac{146}{235}$ ×19 = 11.80 = 12
	รวม	**235**	**146**

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิดแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ (Check lit) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 30 ข้อ ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านหลักคุณธรรมจำนวน 5 ข้อ ด้านหลักความโปร่งใส จำนวน 5 ข้อ ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำนวน 5 ข้อ ด้านหลักความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ และด้านหลักความคุ้มค่า จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (ยุทธไกยวรรณ์ 2550, หน้า 100-102) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 6 ด้าน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างเครื่องมือและแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ศึกษา รวมทั้งวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.2 นำผลจากกาศึกษาข้อ 1 สร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย นิยามศัพท์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการ (Check lit) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 6 ด้าน รวม 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และขั้นตอนที่ 2 หาค่าความเชื่อถือได้ รายละเอียดดังนี้

3.4.3 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบเนื้อหาสาระ สำนวนภาษา รูปแบบของแบบสอบถามและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาคำถามว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่

2) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item - Objective Congruence : IOC) 0.50 ผลการตรวจสอบปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 30 ทุกข้อ โดยผู้เชียวชาญประกอบด้วย

(1) พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต, ดร.

การศึกษา : ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติระเบียบวิธีวิจัยและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

(2) ดร.จำปี โยธารินทร์

การศึกษา : ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ถ้อยคำภาษาและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

(3) นายองอาจ วรวะไล

การศึกษา : กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ (คศ.3) สพป.กส.3 อ
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม ตำบลนามน อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนการนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างอื่น 32 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้วิธี Item-total Correlation โดยหาค่าคะแนนรายข้อสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าระหว่าง 0.61 - 0.97 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมพันธ์ประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 99) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97

(2) นำแบบสอบถามที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นำเรียนผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.5.2 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายระเอียดของแบบสอบถาม รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.5.3 ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนมาได้ทั้งหมดจำนวน 146 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.4 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

3.6 การรวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมแบบสอบถามมาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลขเพื่อนำไปคำนวณค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 102) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์แปลผล ดังนี้

การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนน (ยุทธ ไกยวรรณ์ 2550, หน้า 100-102) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
3 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
1 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของระดับช่วงค่าคะแนน 5 ระดับ (ยุทธ ไกยวรรณ์ 2550, หน้า 100-102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลความหมายว่า มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลความหมายว่า มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลความหมายว่า ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลความหมายว่า น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความหมายว่า น้อยที่สุด

จากนั้นทำการทดสอบค่าสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่า t–test และ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

เขต 3 โดยนำข้อมูลปลายเปิดจากเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ทุกฉบับซึ่งเป็นการตอบคำถามสั้นๆ ข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ ผู้วิจัยนำมาตรวจความถี่สรุปเป็นความเรียงและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ค่า IOC
2. ค่าอำนาจจำแนก
3. ค่าความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้การหาค่าสัมพันธ์ประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งค่าสถิติในที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1) ความถี่
2) ร้อยละ (Percentage)
3) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)
4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งค่าที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

1) ค่า t–test ใช้ในการเปรียบเทียบตัวแปลอิสระสองกลุ่ม
2) ค่า F–test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปลมากกว่า 3 กลุ่มขึ้นไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Number of Samples)

T แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ t (t- distributon)

F แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ F (F- distributon)

Df แทน ชั้นความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

SS แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Sq uares)

* แทน ที่ระดับ .05

Sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่า (t–test) และการทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธการของ เชฟเฟ่ (Scheffe)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ความถี่ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

	ความถี่	ร้อยละ	
1. **เพศ**			
ชาย	50	34.2	
หญิง	96	65.8	
2. อายุ			
ไม่เกิน 30 ปี	31		21.2
ระหว่าง 31 – 40 ปี	36		24.7
ระหว่าง 41 – 50 ปี	29		19.9
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	50		34.2
3. ประสบการณ์การทำงาน			
ระหว่าง 1-10 ปี	72		39.0
ระหว่าง 11-20 ปี	40		18.5
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	34		42.5
รวม	**146**	**100.0**	

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีอายุระหว่าง ไม่เกิน 30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 มีอายุ ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-20 ปี

จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5

ตอนที่ 2 ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.84	.97	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.13	1.06	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.08	1.08	มาก
4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม	3.97	1.03	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.09	1.06	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.98	1.01	มาก
รวม	**4.02**	**.99**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = .99) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 1.06) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 1.06) ด้านหลักความโปร่งใส ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 1.08) ด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ =3.97, S.D. = 1.03) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 1.01) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = .97)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาออกกฎระเบียบโดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของบุคลากรของสถานศึกษา	3.83	1.07	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษาที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา	3.69	1.04	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆที่จะมีผลบังคับใช้กับสถานศึกษา	3.78	1.16	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนด	3.93	1.16	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	3.97	1.06	มาก
รวม	**3.84**	**.97**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = .97) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 1.06) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับที่ สถานศึกษากำหนด ($\overline{X}$ = 3.93, S.D. = 1.16) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษาที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.69, S.D. = 1.04)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม

ด้านหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน	4.08	1.12	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์ และมีไมตรีจิตต่อผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ	4.08	1.19	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรม	4.21	1.07	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม	4.18	1.10	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการปลูกฝังให้บุคลากรมีความรักความสามัคคี	4.11	1.24	มาก
รวม	**4.13**	**1.06**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 1.06) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรม($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 1.07) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 1.10) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 1.12)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชน	4.10	1.09	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ	4.04	1.17	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้	4.06	1.21	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้	4.14	1.12	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริง	4.06	1.15	มาก
รวม	**4.08**	**1.08**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.80, S.D. = 1.08) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้($\overline{X}$ = 4.14, S.D. = 1.12) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชน ($\overline{X}$ = 4.10, S.D. = 1.09) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 1.17)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา	3.89	1.19	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	4.05	1.06	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	3.88	1.12	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความร่วมมือกันประสานงานในการปฏิบัติงาน	3.96	1.15	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน	4.07	1.12	มาก
รวม	**3.97**	**1.03**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บุ คลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 1.03) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = 1.12) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 1.06) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 1.12)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้	4.15	1.15	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	4.00	1.22	มาก
3. การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม	4.12	1.06	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ	4.09	1.07	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.10	1.21	มาก
รวม	**4.09**	**1.06**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 1.06) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้ ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. = 1.15) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 1.06) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใจใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = 1.22)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา	4.08	1.06	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการรณรงค์ให้บุคลากร ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.95	1.11	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา อย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.90	1.14	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการใช้งบประมาณ มีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ	4.04	1.07	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ แก่บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.92	1.08	มาก
รวม	**3.98**	**1.01**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 1.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีอันดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 1.06) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการใช้งบประมาณ มีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 1.07) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา อย่างประหยัดและคุ้มค่า ($\overline{X}$ = 3.90, S.D. = 1.14)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บุคลากรทางการศึกษา เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์และการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลากรทางการศึกษา เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	3.92	.89	มาก
หญิง	96	4.06	1.04	มาก
รวม	**146**	**3.65**	**.47**	**มาก**

จากตาราง 4.9 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.10 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอ นามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	3.92	.89	-.795	.428
หญิง	96	4.06	1.04		

จากตาราง 4.10 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอ นามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	3.78	.92	มาก
หญิง	96	3.87	.99	มาก
รวม	**146**	**3.84**	**.97**	**มาก**

จากตาราง 4.11 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านนิติธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	3.78	.92	.548	.585
หญิง	96	3.87	.99		

จากตาราง 4.12 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	3.99	-.94	มาก
หญิง	96	4.20	1.11	มาก
รวม	**146**	**4.31**	**1.06**	**มากที่สุด**

จากตาราง 4.13 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	3.99	.94	-1.14	.253
หญิง	96	4.20	1.11		

จากตาราง 4.14 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	4.01	.89	มาก
หญิง	96	4.12	1.14	มาก
รวม	**146**	**4.08**	**1.08**	**มาก**

จากตาราง 4.15 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	4.01	.89	-.552	.582
หญิง	96	4.12	1.14		

จากตาราง 4.16 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	3.84	.94	มาก
หญิง	96	4.04	1.07	มาก
รวม	**146**	**3.97**	**1.03**	**มาก**

จากตาราง 4.17 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	3.84	.94	-1.11	.269
หญิง	96	4.04	1.07		

จากตาราง 4.18 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	4.02	1.00	มาก
หญิง	96	4.13	1.09	มาก
รวม	**146**	**4.09**	**1.06**	**มาก**

จากตาราง 4.19 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	4.02	1.00	-.623	.528
หญิง	96	4.13	1.09		

จากตาราง 4.20 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	50	3.91	.87	มาก
หญิง	96	4.01	1.07	มาก
รวม	**146**	**3.98**	**1.01**	**มาก**

จากตาราง 4.21 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig. (2-tailed)
ชาย	50	3.91	.87	-.582	.562
หญิง	96	4.01	1.07		

จากตาราง 4.22 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.83	1.07	มาก
31 – 40 ปี	36	3.89	1.19	มาก
41 – 50 ปี	29	3.96	1.15	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	3.95	1.11	มาก
รวม	**146**	**3.67**	**1.15**	**มาก**

จากตาราง 4.23 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.543	3	1.511	1.539	.207
ภายในกลุ่ม	139.489	142	.982		
รวม	**144.023**	**145**			

จากตาราง 4.24 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	3.83	1.07	มาก
31 – 40 ปี	36	3.78	1.16	มาก
41 – 50 ปี	29	3.93	1.16	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	3.97	1.06	มาก
รวม	**146**	**3.84**	**.97**	**มาก**

จากตาราง 4.25 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านนิติธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.07	3	.693	.730	.536
ภายในกลุ่ม	134.863	142	.950		
รวม	**136.945**	**145**			

จากตาราง 4.26 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	4.08	1.19	มาก
31 – 40 ปี	36	4.18	1.07	มาก
41 – 50 ปี	29	4.11	1.24	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	4.21	1.07	มากที่สุด
รวม	**146**	**4.13**	**1.06**	**มาก**

จากตาราง 4.27 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มอายุ ไม่เกิน 30 ปี และ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.885	3	1.295	1.150	.331
ภายในกลุ่ม	159.949	142	1.126		
รวม	**163.835**	**145**			

จากตาราง 4.28 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	4.06	1.15	มาก
31 – 40 ปี	36	4.06	1.21	มาก
41 – 50 ปี	29	4.10	1.09	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	4.14	1.12	มาก
รวม	**146**	**4.08**	**1.08**	**มาก**

จากตาราง 4.29 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.717	3	2.572	2.234	.087
ภายในกลุ่ม	163.470	142	1.151		
รวม	**171.187**	**145**			

จากตาราง 4.30 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	4.07	1.12	มาก
31 – 40 ปี	36	4.05	1.06	มาก
41 – 50 ปี	29	3.88	1.12	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	3.96	1.15	มาก
รวม	**146**	**3.97**	**1.03**	**มาก**

จากตาราง 4.31 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.252	3	1.751	1.664	.177
ภายในกลุ่ม	149.379	142	1.052		
รวม	**154.631**	**145**			

จากตาราง 4.32 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	4.15	1.15	มาก
31 – 40 ปี	36	4.12	1.06	มาก
41 – 50 ปี	29	4.09	1.07	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	4.10	1.21	มาก
รวม	**146**	**4.09**	**1.06**	**มาก**

จากตาราง 4.33 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า ทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.500	3	1.833	1.642	.182
ภายในกลุ่ม	158.519	142	1.116		
รวม	**164.019**	**145**			

จากตาราง 4.34 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน 30 ปี	31	4.08	1.06	มาก
31 – 40 ปี	36	3.90	1.14	มาก
41 – 50 ปี	29	3.92	1.08	มาก
51 ปีขึ้นไป	50	4.04	1.07	มาก
รวม	**146**	**3.98**	**1.01**	**มาก**

จากตาราง 4.35 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่าทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.539	3	1.513	1.469	.218
ภายในกลุ่ม	143.581	142	1.011		
รวม	**148.121**	**145**			

จากตาราง 4.36 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	4.08	1.19	มาก
11 – 20 ปี	29	4.06	1.15	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	4.04	1.07	มาก
รวม	**146**	**4.02**	**.99**	**มาก**

จากตาราง 4.37 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.232	2	.616	.617	.514
ภายในกลุ่ม	142.791	143	.999		
รวม	**144.023**	**145**			

จากตาราง 4.38 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	3.78	1.16	มาก
11 – 20 ปี	29	3.97	1.06	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	3.93	1.16	มาก
รวม	**146**	**3.84**	**.97**	**มาก**

จากตาราง 4.39 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม จำแนกประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.473	2	.236	.248	.781
ภายในกลุ่ม	136.469	143	.954		
รวม	**136.942**	**145**			

จากตาราง 4.40 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	4.08	1.12	มาก
11 – 20 ปี	29	4.21	1.07	มากที่สุด
21 ปีขึ้นไป	50	4.08	1.19	มาก
รวม	**146**	**4.13**	**1.06**	**มาก**

จากตาราง 4.41 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า กลุ่ม11 – 20 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่ม 1 – 10 ปี และ 21 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.223	2	.611	.538	.585
ภายในกลุ่ม	162.612	143	1.137		
รวม	**163.835**	**145**			

จากตาราง 4.42 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	4.10	1.09	มาก
11 – 20 ปี	29	4.14	1.12	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	4.04	1.17	มาก
รวม	**146**	**4.08**	**1.08**	**มาก**

จากตาราง 4.43 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.44 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.202	2	1.101	.932	.396
ภายในกลุ่ม	168.985	143	1.182		
รวม	**171.187**	**145**			

จากตาราง 4.44 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.45 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	4.07	1.12	มาก
11 – 20 ปี	29	4.05	1.06	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	3.96	1.15	มาก
รวม	**146**	**3.97**	**1.03**	**มาก**

จากตาราง 4.45 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.46 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.018	2	.509	.474	.624
ภายในกลุ่ม	153.613	143	1.074		
รวม	**154.631**	**145**			

จากตาราง 4.46 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.47 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	4.00	1.22	มาก
11 – 20 ปี	29	4.10	1.21	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	4.09	1.07	มาก
รวม	**146**	**4.09**	**1.06**	**มาก**

จากตาราง 4.47 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.48 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.698	2	.849	.748	.475
ภายในกลุ่ม	162.321	143	1.135		
รวม	**146.019**	**145**			

จากตาราง 4.48 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.49 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 – 10 ปี	36	3.90	1.14	มาก
11 – 20 ปี	29	3.95	1.11	มาก
21 ปีขึ้นไป	50	3.92	1.08	มาก
รวม	**146**	**3.98**	**1.01**	**มาก**

จากตาราง 4.49 พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.50 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.908	2	.954	.933	.396
ภายในกลุ่ม	146.469	143	1.022		
รวม	**148.121**	**145**			

จากตาราง 4.50 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะในประเด็นทั้ง 6 ด้าน เป็นลักษณะเรียงความของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางระเบียบ ควรมีการประชามติก่อนที่จะมีผลบังคับใช้ในสถานศึกษา ควรมีการดูแลส่งเสริมผู้ไต้บังคับบัญชาตามโอกาสอำนวย ควรใช้หลักคุณธรรม-จริยธรรมและกฎระเบียบของครูมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา อย่างเป็นธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน

ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน ผู้บริหารต้องยึดในหลักคุณธรรม มีความอดทนต่อแรงเสียดทานพร้อมด้วยคณะบุคลากรทางการศึกษา

ด้านหลักความโปร่งใส การทำงานทุกอย่างควรโปร่งใส ให้คณะบุคลากรทางการศึกษาได้รับรู้ทุกคนตรวจสอบได้ ควรมีการสรุปผลการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ เปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชน ควรมีการประชุม/สรุปในเรื่องต่างๆที่ดำเนินในสถานศึกษา ต้องประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยากให้ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือพิธีต่าง เพื่อเป็นผู้นำและเป็นขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จะช่วยลดจำนวนนักเรียนย้ายสถานศึกษาไปที่อื่น ควรมีการบริหารจัดการแบบเป็นรูปธรรม มีการขอคำชี้แนะจากบุคลากร ทำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาในการบริหารงาน

ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาด้านต่างๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีการกำกับติดตามดูแลบุคลากรในสถานศึกษา พร้อมให้คำแนะนำให้กำลังใจ ผู้บริหารควรกำกับดูแลรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนให้มากโดยเป็นเสมือนครูผู้สอน ที่สำคัญควรจะมีชั่วโมงสอนเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของครู ในกรณีครูไม่ครบชั้น ครูไปราชการหรือครูลา เป็นต้น

ด้านหลักความคุ้มค่า ควรจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน บริหารจัดการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ควรดูแลอุปกรณ์ที่จำเป็นในโรเรียน ซ่อมแซม บำรุงรักษาตามความเหมาะสม

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและปลายเปิด และสถิติบรรยายที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธการของเชฟเฟ่ (Scheffe) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact-findings) ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีอายุระหว่าง ไม่เกิน 30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 มีอายุ ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02, S.D. = .99) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 1.06) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 1.06) ด้านหลักความโปร่งใส ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 1.08) ด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ =3.97, S.D. = 1.03) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 1.01) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = .97)

1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษาที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา

2) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน

3) ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คือผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยว

ข้องตรวจสอบได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรครูและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้ รองลงมา คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใจใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

6) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการใช้งบประมาณ มีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา อย่างประหยัดและคุ้มค่า

5.1.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) บุคลากรทางการศึกษา เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

3) บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการดูแลส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอำนวย ควรใช้หลักคุณธรรม-จริยธรรมและกฎระเบียบของครูมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา อย่างเป็นธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน

2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน

3) ด้านหลักความโปร่งใส การทำงานทุกอย่างควรโปร่งใส ให้คณะบุคลากรทางการศึกษาได้รับรู้ ตรวจสอบได้

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรมีการบริหารจัดการแบบเป็นรูปธรรม มีการขอคำชี้แนะจากบุคลากร ทำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาในการบริหารงาน

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาด้านต่างๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีการกำกับติดตามดูแลบุคลากรในสถานศึกษาพร้อมให้คำแนะนำให้กำลังใจ

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ควรจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน บริหารจัดการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ควรดูแลอุปกรณ์ที่จำเป็นในโรเรียน ซ่อมแซม บำรุงรักษาตามความเหมาะสม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและประเด็นที่น่าสมควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.2.1 ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม

พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องยึดการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานทุกด้านอยู่เสมอ โดยจะศึกษาในลักษณะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6ด้านคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานมากขึ้น เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเจตนารมณ์ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง

ชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิมมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กำกับดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนด โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของบุคลากรของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ ครูและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆที่จะมีผลบังคับใช้กับสถานศึกษา ซึ่งจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตาม **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, หน้า 3 – 4)** ซึ่งกำหนดหลักพื้นฐานการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องยึดการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานทุกด้านอยู่เสมอ เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ พระราชดำรัส **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (กรมศุลกากร 2555, หน้า 7)** ทรงมีกระแสพระราชดำรัสพระราชทานแก่ ข้าราชการพลเรือน ในวันเสาร์ที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2543 เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวกับ การบริหาร โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “ ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ โดยเต็ม

กำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติด้วยความเข้มแข็งเสียสละ และระมัดระวัง ให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง เป็นกลางด้วยความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตนมีผล เกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและของประชาชนทุกคน”

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การดำเนินการในการทำงานด้านต่าง ๆ ตลอดจนอำนวยการเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนงาน การปฏิบัติการ ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน โดยที่ระเบียบ และหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงาน และผู้รับบริการรวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุม และพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนด และปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด โดยใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มีความถูกต้องเป็นธรรม สุจริตโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ **จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 5-6)** ที่กล่าวว่า การใช้หลักทางราชการ นำกฎระเบียบต่างๆ เช่นการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 5)** กล่าวว่า ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน โดยที่ระเบียบ และหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิกระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงาน และผู้รับบริการรวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุม และพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนด และปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฉัตรชัย นาดี (2558, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารต้องยึดหลักความถูกต้องและยึดกฎระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในสถานศึกษายึดหลักกัลยาณมิตร ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคลากรเกิดความศรัทธา บริหารงานด้วยความเสมอภาค เป็นกลาง และยุติธรรมกับทุกคน ซึ่งทำให้ลดความขัดแย้งภายในสถานศึกษาได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษาที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การไตสวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์

การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ เพื่อส่งเสริมผลักดันให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ในการบริหารกิจการบ้านเมือง ให้มีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในข้อนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 10)** การบริหารการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

2) ด้านหลักคุณธรรม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า จากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกันประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต มีการปลูกฝังให้บุคลากรมีความรักความสามัคคีส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 5)** กล่าวว่า ในการทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของผู้รับบริการและยังประโยชน์ต่อสถานศึกษา การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามของหน่วยงาน ในการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการรณรงค์ให้ข้าราชการยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม โดยมีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความยุติธรรม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การมีธรรมาภิบาลจะช่วย ให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนของทั้งประเทศ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรม, ความสุจริต,ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ **จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2558, หน้า 5-6)** ที่กล่าวว่า การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐการยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตว์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุก

ด้าน โดยหลักคุณธรรมอยู่ใน ลำดับแรก ทั้งนี้อธิบายได้ว่าบุคลากรบางส่วนยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ ส่วนรวม ผู้บริหารควรสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรส่งเสริมให้บุคลากรเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า แนวทางในการจัดระเบียบ และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแกหมู่คณะ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสงบสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ **สถาบันพระปกเกล้า (2544, หน้า 6)** กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นแนวคิดที่ใช้ในสาขารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ โดยเป็นคำที่อยู่รวมกับกลุ่มคำประชาธิปไตย ประชาสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิมนุษยชนและกาพัฒนาที่ยั่งยืน ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา กลุ่มคำดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปองค์กรของรัฐ นักรัฐประศาสนศาสตร์ส่วนหนึ่งมองว่า ธรรมาภิบาลเป็นมิติใหม่ที่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบสามารถประเมินผลงานได้อย่างชัดเจน และมีการแข่งขันเพื่อการจัดการการบริการที่ดีขึ้น ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในการให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก

3) ด้านหลักความโปร่งใส การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ มีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานกิจกรรมโครงการต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชน สามารถตรวจสอบได้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงและมีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ **บวรศักดิ์ อุวรรณโณ(2542, หนา 17-18)** กล่าววา “ความโปร่งใส” หมายถึง การสร้างความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน ปรับปรุงกลไกการทำงานของสถานศึกษาให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชนอย่างตรงไปตรงมา และมีการตรวจสอบได ถูต้องชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฉัตรชัย**

นาดี, (2558, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างเปิดเผยและสามารถตรวจสอบได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักความโปร่งใสโปร่งใสการทำงาน ทุกฝ่ายมีรายงานการทำงานอย่างโปร่งใส เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ สามารถตรวจสอบได้ทุกโครงการ ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การทำงานทุกอย่างควรโปร่งใส ให้คณะครูได้รับรู้ทุกคนตรวจสอบได้ ต้องประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้งควรมีการสรุปผลการบริหารงานกิจกรรมต่างๆ ในเรื่องบประมาณและการดำเนินการเปิดเผยต่อคณะบุคลากรและชุมชนผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งยังติดต่อระบบพวกพ้อง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, บทคัดย่อ)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า หลักความโปร่งใสควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอรัปชั่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ด้านหลักความโปร่งใส การบริหารงานไม่มีความชัดเจนในเรื่องของงบประมาณที่นำไปใช้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารน้อย ผู้บริหารควรเปิดเผยการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจนและกระบวนการบริหารงานนั้นพร้อมที่จะตรวจสอบได้

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน บุคลากรมีความร่วมมือกันประสานงานในการปฏิบัติงานเปิดโอกาสให้บุคลากรครูและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และเปิดโอกาสให้ครูนักเรียนและกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ**ฉัตรชัย นาดี (2558, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านหลักความมีส่วนร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการและกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้โอกาสบุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ แนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 5)** กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยการตระหนักถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการบริหารจัดการแบบเป็นรูปธรรม มีการขอคำชี้แนะจากบุคลากร ทำข้อเสนอแนะไปประกอบการพิจารณาในการบริหารงาน เปิดโอกาสในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการบริหาร โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจ ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน จึงทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ของผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารของ **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี) (2550, หน้า 25-32)** กล่าวว่า ผู้บริหารงานที่ดีจะต้องมีวิธีการบริหารงานที่จะทำให้ชนะใจลูกน้อง ธรรมะสำหรับผู้บริหารงาน คือ จะต้องมีความหนักแน่นมั่นคงและสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้ มีความสามารถในการแบ่งงานให้

ลูกน้องทำตามความชำนาญของแต่ละคนและรู้จักกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารงานที่ดีจึงเป็นผู้ที่คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคลในองค์การ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ได้แก่เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการหลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นำผลการประเมินไปนิเทศและพัฒนางานการบริหารเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพ และควรมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่เรื่องการประสานความร่วมมือกับกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ได้แก่เรื่องการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง พัฒนางาน การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกและประโยชน์ตอบแทนเพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ **กระทรวงศึกษาธิการ(2546, หน้า 1)** บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าวได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าหลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดาเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษาซึ่งได้แก่การดาเนินงานด้านวิชาการงบประมาณบริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดีเก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ **จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2540, หน้า 5-6)** หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวน การประชาพิจารณ์ การแสดงมติหรืออื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การทำงานในบางเรื่องไม่ค่อยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์

เขต 3 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หน้า 5)** กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาต่างๆ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจ สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการตรวจสอบจากสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฉัตรชัย นาดี (บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ ผู้บริหารให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบเป็นอย่างดี และมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างดียิ่ง จึงทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, บทคัดย่อ)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ควรที่จะมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ควรช่วยกันรับผิดชอบทรัพย์สินของหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา หรือกิจกรรมที่เกิดจากบุคลากรหลายๆ คนร่วมมือกัน

ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกด้าน ต้องอาศัยวิธีการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและปรับปรุง เพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ต้องสอบถามเอาใจใส่ต่อบุคลากรของตนเอง พร้อมให้คำแนะนำให้กำลังใจผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาด้านต่างๆ ผู้บริหารควรกำกับดูแลรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนให้มากโดยเป็นเสมือนครูผู้สอน ที่สำคัญควรจะมีชั่วโมงสอนเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของครู ในกรณีครูไม่ครบชั้น ครูไปราชการหรือครูลา เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ **สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540, หน้า 4)** ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารอย่างมาก เพราะสถานศึกษาเป็นระบบของระบบการศึกษาและระบบสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาโรงเรียน ซึ่งจะประกอบด้วยผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่ยากลำบาก เป็นงานที่สำคัญและท้าทายความสามารถของบุคคล ผู้ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องรู้ต้องตระหนัก และมีความรู้ความสามารถอย่างดีในบทบาทภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของงานในตำแหน่งนี้ ยิ่งไปกว่านั้นยังต้องเข้าใจพลังทางสังคมต่างๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ บุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานตามความรู้สึกของตนเองโดยไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การปฏิบัติงานล่าช้าขาดความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน ผู้บริหารควรสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีความรับผิดชอบและเอาใส่ต่อการทำงานอย่างเต็มที่

6) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษามีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา มีการรณรงค์ให้บุคลากร ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่า ดูแลรักษาและ ใช้ประโยชน์จากวัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการด้านแหล่งเรียนรู้อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ แก่บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการบริหารจัดการด้านการใช้งบประมาณ มีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ สอดคล้องกับแนวคิดของ **สำนักงาน ก.พ. (2556. เว็บไซต์)** ได้กำหนดไว้โดยได้เสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า หลักธรรมาภิบาลนั้นประกอบด้วย 6 หลักการคือ 1. หลักคุณธรรม 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับแนวคิดของ **บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, หน้า17-18)** ที่ได้กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า (Utility) ได้แก การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชนสูงสุดแกสวนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของ

อย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันไดในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณยั่งยืน”

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน ทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, หนา 5)** ที่ได้กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้ข้าราชการมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ด้านหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในโรงเรียนจำกัดด้วยความประหยัดจะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ตลอดจนช่วยในการพัฒนาปรับปรุงงานที่กำลังดำเนินการ หรือวางแผนการดำเนินงานในอนาคต โดยเนินผลการปรับปรุงการบริหารงาน โดยรณรงค์ให้ข้าราชการมี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา อย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มเงิน คุ้มเวลา คุ้มแรงงาน ทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข และร่วมรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ **จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2542, หนา 5-6)** ที่ได้กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า บริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2 (2559, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ด้านหลักความคุ้มค่า บุคลากรบางส่วนขาดจิตสำนึกต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่าง ประหยัดและคุ้มค่า ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณและส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์มากที่สุด

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ดังต่อไปนี้

1) บุคลากรทางการศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน **ทั้งนี้อธิบายได้ว่า** บุคลากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายต่างตระหนักดีถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกันมีความโปร่งใสในการ ใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย) (2556, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า สำหรับในด้าน เพศ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปนัดดา จิตคง (2555, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2) บุคลากรทางการศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน **ทั้งนี้อธิบายได้ว่า** บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีต่างคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ทำหน้าทีที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ ทำงานด้วยความเต็มใจด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อ บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสุธิศักดิ์ สุภกิจโจ (เขียวหวาน) (2554, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ด้านอายุ พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) บุคลากรทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน **ทั้งนี้อธิบายได้ว่า** บุคลากรทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันต่าง ตระหนักถึงการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และปฏิบัติงานตามความชำนาญของแต่ละคน ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระปลัดไพรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสานักการศึกษา สำนักงาน

เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน แต่มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ที่ไม่แตกต่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยุทธนา อิศรางกูร ณ อยุธยา (2557, บทคัดย่อ)** ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า ข้าราชการครู ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักคุณธรรม-จริยธรรมและกฎระเบียบมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา อย่างเป็นธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน ควรมีการดูแลส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอำนวย ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะมีความซื่อสัตย์มาเป็นอันดับหนึ่ง ควรมีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงาน ยึดในหลักคุณธรรม บริหารจัดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชามติก่อนที่จะมีผลบังคับใช้ในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการดูแลส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาตามโอกาสอำนวย

2) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะมีความซื่อสัตย์มาเป็นอันดับหนึ่ง ให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมี โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม

3) ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ ดังนั้น ผู้บริหาร

สถานศึกษามีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริง มีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากรทางการศึกษาและชุมชน

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษานักเรียนและกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีความร่วมมือกันประสานงานในการปฏิบัติงาน

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ

6) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรณรงค์ให้บุคลากร ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่า

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเชิงลึกและเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาด้านหลักนิติธรรม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักบริหารงานกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อนำไปสู่ระบบการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมศุลกากร. (2555). *พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2549*. http://www.customs.go.th/Conduct/conduct1.pdf (ออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการ, (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา,คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล,* (กรุงเพทมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ.* กรุงเทพฯ : องค์การรับ-ส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ. (2549). *สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ,* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เทเลอร์. อ้างในธงชัย สันติวงษ์. (2543). *องค์การและการบริหาร.* พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

บุษบง ชัยเจริญ และบุญมี ลี้. (2544). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล, รายงานการวิจัย สถาบันพระปกเกล้า* พิมพ์ครั้งที่ 2.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น.ฉบับที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย,* (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญชน จำกัด.

ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* พิษณุโลก : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2538). *ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก,* พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช (2542). *ความหมายการบริหาร.*

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525). *ความหมายของธรรมาภิบาล.*

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549).*พุทธวิธีบริหาร,* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.9, Ph.D.), (2549). *พุทธวิธีบริหาร,* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม,* พิมพ์ครั้งที่ 12, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี). (2550). *คนสำราญงานสำเร็จ,* พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร) : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2550). *หลักการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ลูเธอร์ กูลิค. อ้างใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. (2545). *ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน.* กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.

วาสนา เต่าพาล (2559) *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับปัจจัยจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี* วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม-เมษายน 2559

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2557) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545,* สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา อ้างใน ธีระรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). *เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา,* เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏ.

สมาน นาคทัด. (2553). *การบริหารจัดการวงโยธาทิตที่ได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทยและระดับโลก ปี 2550 :* กรณีศึกษาโรงเรียนบดินเดชา (สิงห์ สิงหเสนี). วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสารคาม

สัมมา รธนิธย์. (2553). *หลักทฤฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, (2541.) *“ธรรมาภิบาลกับการกู้วิกฤตเศรษฐกิจชาติ”, ประชาชาติธุรกิจ,* (3-6 ธันวาคม).

สถาบันพระปกเกล้า, (2544.) *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล,* กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมมีที่ดี พ.ศ. 2542,* เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง ราชกิจจานุเบกษา 10 สิงหาคม

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564,* กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา,* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, (2545). *“การบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา”*, วารสารวิชาการ. ปีที่ 45 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,

.อมรา พงศาพิชญ์และนิตยา ภัทรลีรตะพันธ์. (2541). *องค์การให้ทุนเพื่อประชาสังคมในประเทศไทย “รายงานผลการวิจัยเรื่อง องค์การให้ทุนเพื่อประชาสังคมในประเทศไทย (องค์การให้ทุนเพื่อประชาสังคมในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานวิจัย

จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล. (2558). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโสมพะมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1* สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ; มหามกุฏราชวิทยาลัย.

จุตติมา ชำนาญเพชร. (2557). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมชัย สมท่า. (2547). *การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของครูปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1,* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฉัตรชัย นาดี. (2558). *แนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณัฐธิดา พวงเขียว. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนวัดช่องลม สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์ครุศาตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

ปนัดดา จิตคง. (2555). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย :วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.

พระมหาลำพึง ธีรปญฺโญ (เพ็ญภู่). (2554). *“การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์”*,วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจฺโจ (เขียวหวาน). (2554). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระปลัดไพรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง). (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสานักการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสกล ฐานธมฺโม (อินทร์คล้าย). (2556). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พรประเสริฐ ภูอุไร. (2558). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอยางตลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2* สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ; มหามกุฏราชวิทยาลัย.

ยุทธนา อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2557). *การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

รินทร์รดี พิทักษ์. (2553). *พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

รัตนาภรณ์ ส่งเสริม 1 สุวิมล โพธิ์กลิ่น 2. (2559). *การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อัญชสา ณิชากรวงศ์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1* ดุษฎีนิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเวสเทริน์

3) เว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ต

ประวัติอำเภอนามน ออนไลน์ 2560.

ประทีปธรรม. (2557). *การบริหารการศึกษา* prakruprapat.blogspot.com.

ประเวศ วะสี. (2550). *หลักธรรมาภิบาล* สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. https://www.gotoknow.org.

เวียงชัย นิลดวงดี 1 ชายเวียง นิลดวง 2 (2553,) *ผู้บริหารมืออาชีพ* www.gotoknow.org

สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3. ออนไลน์ 2017.

สำนักงาน ก.พ. (2556). *ธรรมาภิบาลคืออะไร* https://medinfo.psu.ac.th.

สุภา ทองเจริญ (2555) *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.* webcache.googleusercontent.com

สมสิทธิ์ มีแสงนิล (2556) *คุณสมบัติผู้บริหารที่ดี* money.sanook.com

Blogspot. (2009). *หลักและทฤษฎีและการบริหารการศึกษา* Blogspot.com.

Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610. *การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่ม* www.ipernity.com.

kesrin singdaeng (2552,) *ผู้บริหารสถานศึกษา "บริหารเขา หรือเขาบริหารเรา"* https://www.gotoknow.org

Santisook: (2552). *หลักและทฤษฎีและการบริหารการศึกษา*

Senate blogspot. **(**2556**)**. *หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี Good governance/* http://click.senate.go.th**.**

.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๙/๑ วัดประชานิยม ถนนนิวานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๘.๕)/๑๒๕

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน พระฟูตระกูล พุทธรกฺขิโต, ดร.

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเรียนเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ
(พระฟูตระกูล พุทธรกฺขิโต, ดร.)
๒๓ มี.ค. ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๙/๑ วัดประชานิยม ถนนนิยามนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๘.๕)/๑๒๔

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.จำปี โยธารินทร์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเรียนเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีพิศาล, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

-ตรวจ
- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
(ดร.จำปี โยธารินทร์)
8 มี.ค 60

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๘.๕)/๑๒๓

๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐

รับที่ 97/2560
1 มี.ค. 2560
09.30 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระเทพวิสุทธิกวี, รศ.ดร. ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเรียนเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) พระฟูตระกูล พุทฺธรกฺขิโต, ดร.

การศึกษา : ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติระเบียบวิธีวิจัยและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

2) ดร.จำปี โยธารินทร์

การศึกษา : ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตำแหน่ง: อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ถ้อยคำภาษาและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

3) นายองอาจ วรวะไล

การศึกษา : กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ (คศ.3) สพป.กส.3
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม ตำบลนามน อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนนิยานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๙

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัวนอก

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลดังกล่าว ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยตามความประสงค์

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๙ พ.ย. ๒๕๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนกาฬสินธุ์-ร้อยเอ็ด ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓

ทะเบียนรับที่ ๑๐๔/๒๕๖๐
วันที่ ๑๐ เดือน พ.ย. พ.ศ. ๒๕๖๐
☐ งานวิชาการ ☐ งานงบประมาณ
☐ งานบุคคล ☐ งานบริหารทั่วไป
โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๙

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองบัวใน

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลดังกล่าว ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยตามความประสงค์

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๙

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนยิ่งสันวิทยา

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม)

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลดังกล่าว ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยตามความประสงค์

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์
เลขรับ 674/60
10 พ.ย. 2560
เวลา 10.30 น.

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๙/๑ วัดประชานิยม ถนนสายนามน-ดอนสมพรสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๔๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

-ทราบ
-มอบรักษาฯ
10 พ.ย. 60

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ทะเบียน รับ/ส่ง
เลขที่ 334/2560
วันที่ 10 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2560
เวลา 09.00 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนคำยิ่งหมีมณีเวทย์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

เรียน ผอ.รร.
- วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย
ขออนุเคราะห์
พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ
เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน
จึงเรียนมาเพื่อทราบ
ขอแสดง
10 พ.ย. 60

(พระครูสุธีธรรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- ทราบ
10 พ.ย. 2560

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุชีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- เรียนผอ.ร.ร.
- พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ ขอเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดไม่กำหนดแน่ชัด
- เห็นโปรดทราบ
10 พ.ย ๒๕๖๐

- ทราบ
- เสนอตามสะดวกช่วงให้ข้อมูลตามสบาย
10/พ.ย./60.

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

รับทราบ
(พระมหาธวัช ธมฺมวโร)
๑๐/พ.ย./๖๐

เลขที่รับ / ส่ง
เลขที่รับ ๑๖๘
วันที่ ๑๐ / พ.ย. / ๖๐
เวลา ๑๑.๔๕ น.

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุวีรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนเที่ยง
☐ เพื่อโปรดทราบ
☑ เพื่อพิจารณา
☐ เพื่อสั่งการ
☐ อื่นๆ.....
ลงชื่อ.....
๑๐ / พ.ย. / ๖๐

ทราบ
- อนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลได้
- อำนวยความสะดวก ตามสมควร

๑๐ พ.ย. ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

โรงเรียนขวัญฤทัยพัฒนวิชช์
เลขที่ 62
วันที่ 10 พ.ย 60
เวลา 11.40 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนขวัญฤทัยพัฒนวิชช์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีสารสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
เพื่อ
(นางสาวนพรัตน์)
10/11/60

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสงเปลือยวิทยายน

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ทรพ.
๑๗/พ.ย./๖๐

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหลักเหลี่ยมวิทยา

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีสารสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสังคมวิทยา

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวีรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ 10 พ.ย. 60
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

179/2560
10 พ.ย. 2560

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนเย็นสยามวิทยา

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุวีรวิสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

10 พ.ย. 2560

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคีวิทยาคม

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ทราบ
ยินดีให้ความอนุเคราะห์ตามคำขอ
กรุณาดูแลนักศึกษาด้วย
กรุณาติดต่อประสานงานด้วย
10/พ.ย./60

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีสารสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

-อนุมัติ มอบอนุธุรการ ลงชื่อแทนได้

๑๓ พ.ย. ๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโพนสูง

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๘๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนดงสวางวรวิทย์

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

13 พ.ย. 60

วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔๔/๑ วัดประชานิยม ถนนถีนานนท์ ตำบลกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓ โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ที่ ศธ ๖๐๒๐ (๕.๑)/ว ๘๙๘

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวงัววิทยาคม

ด้วย **พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)** นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลาใดนั้นนักศึกษาจะติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและหน่วยงานของท่านเป็นอย่างดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุตวรสาร, ดร.)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

-รับทราบ
-ให้ความร่วมมือ
ดำเนินการ
14 พ.ย. 60

บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๘๑-๕๓๙๓, โทรสาร ๐-๔๓๘๑-๕๘๕๕

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (Index of Objective Congruence : IOC)

ผลการพิจารณาแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขต อำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			∑R	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

****** Method 1 (space saver) will be used for this analysis ******

_

R E L I A B I L I T Y A N A L Y S I S - S C A L E (A L P H A)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	VAR00001	4.1563	.8466	32.0
2.	VAR00002	3.9063	.6891	32.0
3.	VAR00003	4.0625	.8400	32.0
4.	VAR00004	4.4375	.6690	32.0
5.	VAR00005	4.1563	.7666	32.0
6.	VAR00006	4.0938	.8561	32.0
7.	VAR00007	4.1563	.9541	32.0
8.	VAR00008	4.2188	.7507	32.0
9.	VAR00009	4.3438	.7453	32.0
10.	VAR00010	4.3438	.7007	32.0
11.	VAR00011	4.1875	.5923	32.0
12.	VAR00012	4.2500	.6222	32.0
13.	VAR00013	4.1875	.6445	32.0
14.	VAR00014	4.2188	.6082	32.0
15.	VAR00015	4.1875	.7803	32.0
16.	VAR00016	4.2188	.7507	32.0
17.	VAR00017	4.1563	.7666	32.0
18.	VAR00018	4.0313	.6949	32.0
19.	VAR00019	4.2813	.7719	32.0
20.	VAR00020	4.2188	.6591	32.0
21.	VAR00021	4.3438	.7007	32.0
22.	VAR00022	4.4063	.6652	32.0
23.	VAR00023	4.3438	.7453	32.0
24.	VAR00024	4.4063	.6652	32.0
25.	VAR00025	4.3438	.6530	32.0
26.	VAR00026	4.1250	.6599	32.0
27.	VAR00027	4.2500	.7620	32.0
28.	VAR00028	4.2188	.6591	32.0
29.	VAR00029	4.1563	.6773	32.0

30.	VAR00030	4.0938	.6891	32.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	126.5000	282.8387	16.8178	30

Reliability Coefficients

N of Cases = 32.0 N of Items = 30

Alpha = .9770

ภาคผนวก ช
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
****

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่างๆที่ได้รับจากท่านครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านประการใด เนื่องจากวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย √ ลงในช่อง ☐ ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

☐1) ชาย
☐2) หญิง

2. อายุ

☐1) ไม่เกิน 30 ปี
☐2) 31 – 40 ปี
☐3) 41 – 50 ปี
☐4) 51 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

☐1) 1-10 ปี
☐2) 11-20 ปี
☐3) 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ขอให้ท่านพิจารณาว่า สถานศึกษาศึกษาของท่านมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามความเป็นจริงที่ท่านรับรู้ในประเด็นที่กำหนดขึ้น โดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	1.หลักนิติธรรม					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาออกกฎระเบียบโดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของบุคลากรของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับของสถานศึกษา ที่จะมีผลบังคับใช้กับบุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนด					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน					
	2. หลักคุณธรรม					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกัน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยัน ซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษย์สัมพันธ์ และมีไมตรีจิตต่อผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความยุติธรรม					
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการปลูกฝังให้บุคคลากรมีความรักความสามัคคี					
	3.หลักความโปร่งใส					
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสรุปการบริหารงานกิจกรรมต่างๆเปิดเผยต่อคณะบุคลากร และชุมชน					

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาติดตามตรวจสอบแผนงานและกิจกรรมโครงการต่างๆ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา พร้อมที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้					
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริง					
	4. หลักการมีส่วนร่วม					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษานักเรียนและกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคคลากรมีความร่วมมือกันประสานงานในการปฏิบัติงาน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน					
	5. หลักความรับผิดชอบ					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถตามนโยบายที่ตั้งไว้					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาใจใส่ใจเกี่ยวกับปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา					
3	การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม					

4	ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคคลากรได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					

130

ข้อ	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	6. หลักความคุ้มค่า					
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรณรงค์ให้บุคลากร ใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่า					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษา อย่างประหยัดและคุ้มค่า					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการใช้งบประมาณ มีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่สถานศึกษาได้รับ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ แก่บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอนามน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1. ด้านหลักนิติธรรม

.....

.....

.....

.....

2. ด้านหลักคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

3. ด้านหลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

6. ด้านหลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-ฉายา (สกุล)	พระทนงศักดิ์ สุจิณฺโณ (อรรคนัน)
วัน เดือน ปี	วันที่ 19 ธันวาคม 2523
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	วัดกู่แก้วธรรมเจดีย์ บ้านโนนสามัคคี หมู่ 5 ตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
การศึกษา	
พ.ศ. 2551	นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนพระปริยัติธรรมวัดศรีสะอาดนามน ตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2557	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน	
พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน	รักษาการเจ้าอาวาสวัดกู่แก้วธรรมเจดีย์ ตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2552	พระสอนศีลธรรม วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย